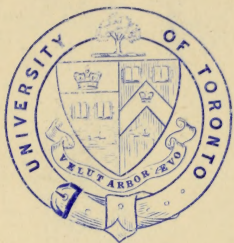




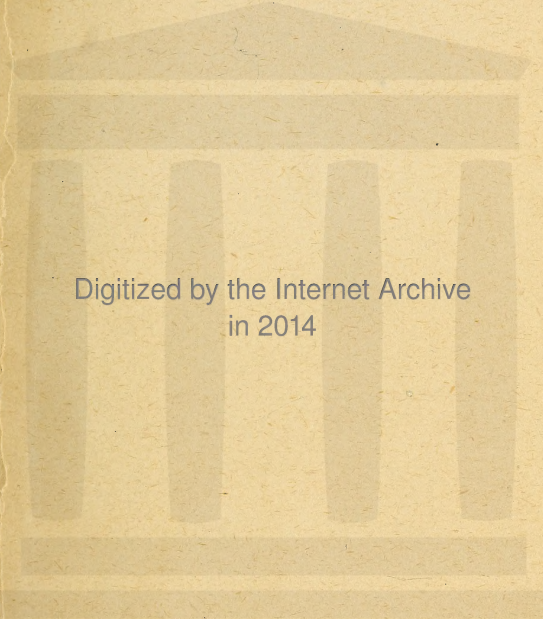
3 1761 09703398 9

Bible
Polyglot
B

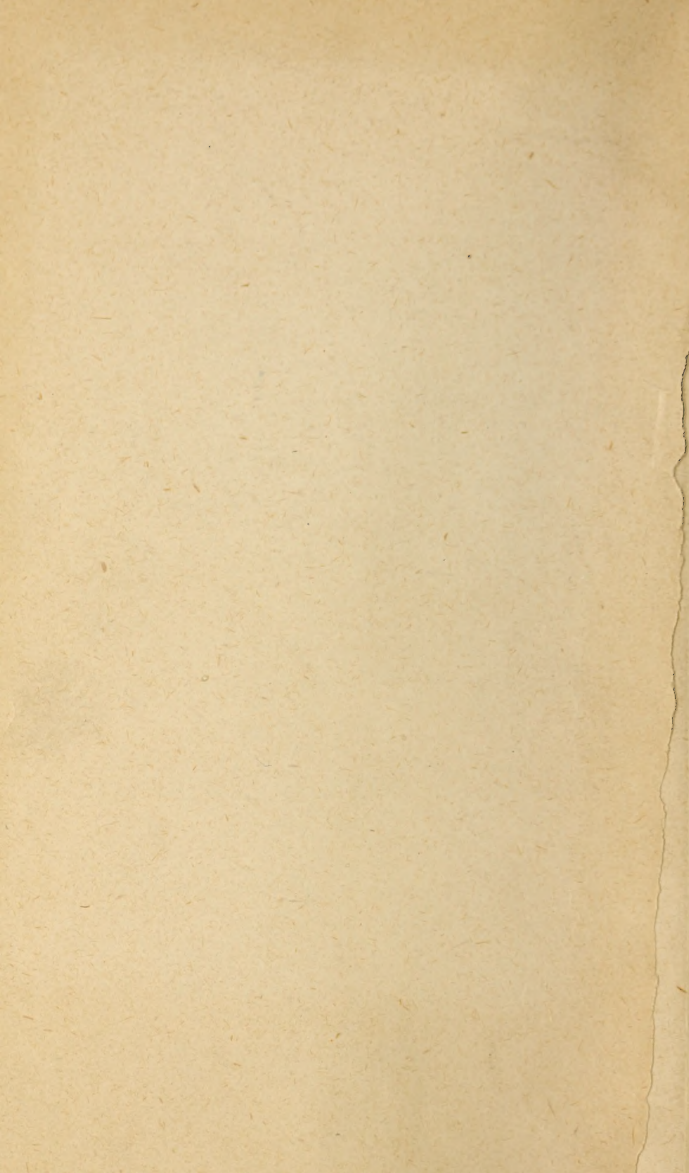
Bible Polyglot
The Gospel in many tongues



Presented to
The Library
of the
University of Toronto
by
Mrs. J. S. Hart



Digitized by the Internet Archive
in 2014



Bible
Polyglot
B

Bible. Polyglott
"

The Gospel in Many Tongues



From the Title-page of the Bishops'
Bible, 1585, in the Society's Library

Centenary Edition

430944
22.12.44

British and Foreign Bible Society
146 Queen Victoria Street, London, E.C.

1904

21d/18
10/10/01

PREFACE.

THIS little book presents to the eye specimens of the varied languages and characters in which the British and Foreign Bible Society promotes the translation, printing, or distribution of the Holy Scriptures in whole or in part. The idea was taken from samples of Acts 2. 8 in many languages and types, issued in 1855, or earlier, by Mr. W. M. Watts, to advertise the scope of his printing office in Crown Court. He granted the Society the use of his texts for its own purpose. Its edition of 1863 contained his verse in 91 languages and some 30 varieties of character.

After a time the verse was changed to St. John 3. 16 in all cases in which that Gospel had been published. In others the passage quoted instead is specified.

The edition of 1893 has been current for ten years. It contained 320 specimens—237 being St. John 3. 16. Of these, 284 were distinct languages or dialects; and 36 were verses repeated from editions in other characters intended to meet the needs of a section of a population. This Centenary edition contains 403 specimens. They illustrate 353 varieties of language (an increase of 74), and 45 reduplications in another character. The quotations are in 317 cases from St. John.

ST. JOHN 3. 16.

“FOR GOD SO LOVED THE WORLD, THAT HE
GAVE HIS ONLY BEGOTTEN SON, THAT
WHOSOEVER BELIEVETH IN HIM
SHOULD NOT PERISH, BUT
HAVE EVERLASTING
LIFE.”

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.



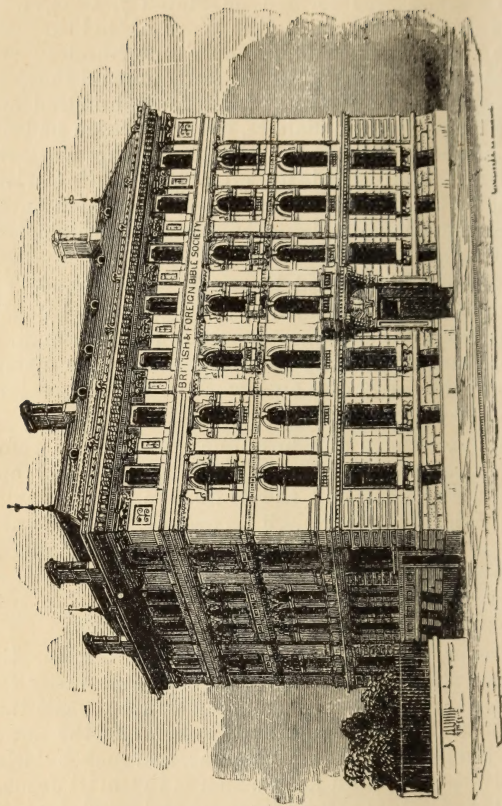
THIS Society was formed on March 7, 1804, with the sole object of circulating the Word of God throughout the world. Since then, above one hundred and eighty-six millions of Bibles, Testaments and Portions have been issued by it in at least three hundred and seventy languages and dialects, many of which had not previously been reduced to writing. In this work the Society has been aided by all sections of Christ's Church, by the leaders and friends of Christian enterprise and missions, and by scholars and philologists, Foreign as well as British.

All parts of the world have felt its influence. It has agents or correspondents, colporteurs and dépôts in most countries in Europe. It is the handmaid of all Protestant Missionary Societies among the distant nations of the earth. Its own work extends to regions which they do not reach.

At home, schools and hospitals, prisons and reformatories, railway-stations and hotels, the army and the navy, the poor and the blind, are supplied with the Holy Scriptures through its agency. Public and social movements, international exhibitions, emigrations, wars, fires, floods, and the like, are regarded as so many opportunities to introduce God's Word into new channels, and let it speak to fresh hearts.

Wherever it goes and in whatever version, the Bible can still awaken the conscience and purify the life. For through it the Almighty Spirit reveals that message of Divine Love which enlightens the mind, touches the heart, curbs the passions, and makes "wise unto salvation through faith which is in Christ Jesus." The call to speed its errand by voice and effort, by gifts and prayers, is urgent. Multitudes are still without the Saviour's words in their own tongue.

May, 1904.



BIBLE HOUSE, 146 QUEEN VICTORIA STREET, LONDON.

BUILT BY SPECIAL SUBSCRIPTION; FOUNDATION STONE LAID JUNE 11, 1866; OPENED MAY 4, 1869.

British & Foreign Bible Society's

SPECIMENS OF LANGUAGES.

Akraisch, Akra.

ACCRĀ or GĀ.

Accra ou Gā.

(*Goldküste.*)

(*Gold Coast, W. Africa.*)

(*Côte d'Or.*)

Edsake neke Nyonmo sumo dse le, ake enõ ebi
kõme le ehã, koni mofẽmo ní heo eno yeo le hĩe
akakpãtã, ši mon ená nãno wala.

AFGHĀNI. *See Pashtõ.*

AIMARA. *See Aymara.*

Aino.

AINU.

Ainos.

(*Jezo, Japan.*)

(*Yezo, Japan.*)

(*Ile de Yéso, Japon.*)

Mambe gusu ne yakun Kamui anak ne koro
shinen ne Poho koropare pakno moshiri omap ruwe
ne, nen ne yakka nei Poho eishokoro guru obitta
aisamka shomoki no nei pakno ne yakka ishu
ramat koro kuni ne kore nisa ruwe ne.

2 THE GOSPEL IN MANY TONGUES.

Albanisch. **ALBANIAN** (*National char.*). **Albanais.**

Zotit P̄rendise tent dot' i fales, ε̄δε vetem' at̄e
dot' i lutes.—*Matt.* 4. 10, pt.

Gheg-Albanisch. **ALBANIAN** (GHEG). **Albanais Guègue.**

(*N. Albania.*)

(*N. Albanien*)

(*Albanie Septentrionale.*)

Seps̄ Per̄endia kak̄i e deši bot̄eņe, s̄a ða B̄irin'
e vet, vet̄em-l'ẽmine, p̄er mos me uvdier̄e ḡiōe-kuš
t' i besoȳe, por t̄e ket̄e yet̄e t̄e pa-s̄useme,

Tosk-Albanisch. **ALBANIAN** (TOSK). **Albanais Toske.**

(*S. Albanien.*)

(*S. Albania.*) (*Albanie M̄ridionale.*)

Σ̄ε ψ̄ε Π̄ερντ̄ία κάκε̄ ε̄ δ̄ε̄σι π̄ότ̄εν̄ε, σ̄α κ̄ε̄ δ̄α τ̄ε̄ π̄ίρ̄ρ'̄ ε̄τ̄ιγ
τ̄ε̄ β̄έτ̄εμ̄ιν̄ε, κ̄ε̄ τ̄ζ̄ίλι δ̄ὸ κ̄ε̄ τ̄ε̄ π̄εσ̄όγ̄ε ντ̄ε̄ ᾱί τ̄ε̄ μ̄ος χ̄ουμπ̄άσ̄ε,
π̄ὸ τ̄ε̄ κ̄έτε γ̄έτ̄εν'̄ ε̄ π̄ὰ σ̄ύσ̄ουρ̄ε.

AMHARIC.

Amharisch.

Amharique ou Abyssin.

(*Abessinien.*)

(*Abyssinia.*)

(*Abyssinie.*)

ኢግዚአብሔር : ኢንጁሁ : ዓለሙን : ዐደጥልፍ :
አንድ : ልጁን : ኢስኪለዉጥ : ድረስ :: በርሱ :
ምዕ : ሁሉ : ኢንጂደጠፈ : የዘላለም :
ሕይወት : ትሆንልት : ዛንድ : ኢንጅ ::

AMOY (*Lat. char.*).**Amoy.****Chinois vulgaire d'Amoy.***(S. Fūkien, China; and Island of Formosa.)*

Siōng-tè chiong tok-siⁿ ê Kíaⁿ síuⁿ-sù sè-kan, hō·
sìn i ê lāng m̄ sái tīm-lūn oē tit-tiōh éng-oáh;
I thiaⁿ sè-kan ê lāng kàu án-ni.

Anityumisch.**ANEITYUM.****Annatom.***(New-Hebriden.)**(New Hebrides.)**(Nouv.-Hébrides.)*

Is um ucce naiheuc vai iji pece asega o Atua
is abrai Inhal o un is eti ache aien, va eri eti ememas
a ilpu atimi asgeig iran asega, jam leh nitai umoh
iran ineig inyi ti lep ti.

Aniwanisch.**ANĪWA.****Aniva.***(New-Hebriden.)**(New Hebrides.)**(Nouv.-Hébrides.)*

Ma Atua neicitiafakarafia sore fanua wararonei,
pe aia neitufwa tshana Nontariki tasi ana aia
niamo, pe tagatotshi fakarogrogo aia setouwaki
ia tiafi sore, kaia nakoamo ania mouri tou ma tou.

Annamitisch.**ANNAMITE.****Annamite.***(Indo-China.)**(Indo-China.)**(Indo-Chine.)*

Vì Đự́c Chúa Trợ̀i đã thu'ơng yêu thiên hạ là
thể nào, thì ngu'ọ̀i cho sai Con một ngu'ọ̀i xuống,
mà kẻ nào có lòng tin ngu'ọ̀i thì khỏi chêt khôn
nạn, mà lại đặng sống không cùng.

Arabisch.

ARABIC.

Arabe.

(Arabien.) (Arabia, Syria, Egypt, &c.) (Arabie.)

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ كَذَبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ۚ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ كَذَبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ۚ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ كَذَبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ۚ

ARAMAIC. See Syriac.

ARMENIAN (ANCIENT).

Alt-Armenisch.

Arménien ancien.

Օհ այնպէս սիրեաց Մատուած զաշխարհ՝ մինչև
զՈրդին իւր միածին ետ. զի ամենայն որ հաւատայ ՚ի
նա՝ մի կորցէ, այլ ընկալի զկեանսն յաւիտենականս.

ARMENIAN (ARARAT).

Ararat-Armenisch.

Arménien de l'Ararat.

(Trans-Caucasia.)

Պատճառն որ Մատուած էնպէս սիրեց աշխարհքին՝
մինչև որ իրան միածին Որդին տուաւ. որ ամէն ով
որ հաւատայ նորան՝ չըկորչի, այլ յաւիտենական
կեանքն ընդունի:

ARMENIAN (MODERN).

Neu-Armenisch.

Arménien moderne.

(Asia Minor, Constantinople, &c.)

Ինչու որ Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը, մինչև
որ իր միածին Որդին տուաւ. որ ամէն ո՛վ որ անոր
հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանքը
ընդունի.

Assamisch.

ĀSĀMI.

Assamais.

(Indien.)

(Assam, N. E. India.)

(Inde.)

কিয়নো ঈশ্বরে জগতলৈ এনে প্রেম করিলে, যে, তেঁওর
পুত্রত যি কোনোৰে বিশ্বাস করে, সি নষ্ট নহই, অনন্ত
জীবন পাবর নিমিত্তে, তেঁওর সেই একে জয়া পুত্ৰকেই
দান করিলে।

ASHANTI or OTSHI.

Otschi. Aschanti.

Achanti ou Odchi.

(Asante.) (Ashanti, Gold Coast.) (Côte d'Or.)

Nà senea Onyanköpon dō wiase ni, se ode ne ba
a owoo no koro mǎe, na obiara a ogye no di no
anyera, na wanyã dā ñkwã.

AULUA. See Malekūla.

6 THE GOSPEL IN MANY TONGUES.

Aymara-indianisch.

AYMARA.

Aymara.

(*Bolivien.*)

(*Bolivia.*)

(*Bolivie.*)

Tata Dios saparo hampattiña, adoracion churaña,
hupa saparo chiumachasiña.—*Luke* 4. 8, pt.

AZERBIJĀNI. *See* **Transcaucasian Tūrki.**

AZTEC. *See* **Mexican.**

Badaga.

BADAGA (*Kanarese char.*).

Badaga.

(*Blaue Berge.*)

(*Nilgiris, S. India.*)

(*Monts Nilgherri.*)

ಎಕಾಂದಲೆ, ದೇವರ ಚಿತ್ತದ ಪರಕಾರ ನಡೆವವು ಎಯ
ವನೋ ಅವನೇ ಎನಗ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನೂ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯೂ, ಅವ್ವ
ಯೂ ಆಗಿದ್ದನು ಎನ್ನಲ.—*Mark* 3. 35.

BADAGA (*Tamil char.*).

ஏகாந்தலெ, தேவர சித்தத் பரகார நடுவவ எயவளோ
அவனே எனக் அண்ண தம்மனூ அக்கத்தங்கெய்யு, அவ்வெய்யு
ஆகித்தனெ என்ன.—*Mark* 3. 35.

BAKI. *See* **Epi, West.**

BA-LŌLO. *See* **Lōlo.**

BALŪCHI or BALŌCHI.

Belutschen-Sprache.

Bélouchi.

(*Belutchistan.*)

(*Baluchistan.*)

(*Béloutchistan.*)

Ki Hudhá jihánar ikka dosti khutha, ki wathi
wahidzáda-Bachh dathai, an ranga ki har khas ki
eshi nyama ímán dárokh bi gár na bi, bale yamára
zindaghi dárith.

BASHKĪR TŪRKĪ.**Baschkirisch.****Turc des Bachkirs.***(Ufa, S. Urals, Russia.)*

Анын өсөн Хозай донйаны шул тикте йаратты, ул
 үзенен йангыз тыуган Улын, Ага эшәнеүсе гәр-кем га ләк
 булмағын, мәнгә теректек алғын, тиб бирзе.

BASQUE, FRENCH (LABOURDIN).**Französisch-Baskisch.****Basque Français.***(Pyrenees and Navarre.)*

Alabainan Jainkoak haletan du mundua mai-
 thatu, non bere Seme bekharra eman baitu, hunen
 baithan sinhesten duen nior ez dadien gal, aitzitik
 izan dezan bethiko bizitzea.

BASQUE, FRENCH (SOULETIN).

Ceren Jincouac hain du maithatu mundia, noun
 eman beitu bere seme bakhotchā, amorecatie hartan
 sinhesten dian guiconetarie batere eztadin gal, bena
 ukhen dezan bethiereco bicitcia.

BASQUE, SPANISH (GUIPUSCOA).**Guipuzkoa-Baskisch.****Basque Espagnol.***(Biscay, Guipuscoa, and A'ava.)*

Tergatic ain maite izan du Jaungoicoac mundua,
 non eman duen bere Seme Bacarra beragan fedea
 duan guzia galdu ez dedin, baizic izan dezan betico
 bizia.

BATTA (MANDAILING OF ANGKOLA).

Bātaakkisch.

Battak. Mandailing.

(S. Sumatra.)

ʌoŋŋo, ʌxʌoʌiŋoʌi, ʌx ŋxŋx̄
 o ŋxŋ o ʌoʌ ʌoʌ ŋxŋx̄
 ʌŋoʌi, ʌoŋŋo, ʌ ʌ ŋoŋi
 o ʌxʌ ʌoʌi, ʌoŋŋo o ŋ
 xʌŋ ʌoʌoʌ ʌ ʌxʌ ʌoʌx̄
 ʌ ʌxʌ ʌoʌx̄ ŋoʌi, o ʌxʌ ʌoʌx̄

Bātaakkisch.

BATTA (TOBA).

Battak. Toba.

(N. Sumatra.)

ʌxʌoʌiŋoʌi, ʌx ŋxŋx̄ o
 ŋxŋ o ʌoʌ ʌo ŋxʌi, ʌoʌoʌoʌi
 ʌxŋ ʌxŋoʌi, o ʌxʌ ʌoŋŋoʌi
 ʌx ʌo ʌxʌ ŋoʌi, o ŋxʌi, ʌo ʌo
 ʌo ʌx ŋxŋoʌi, o ʌxŋŋ o
 ŋŋo ʌo ʌo

BATTA (TOBA, Lat. char.).

Ai songonon do hahoholong ni roha ni Debata
 di portibion, pola do Anakna, na sasadai dilehon,
 asa unang mago ganup na porseja di Ibana, asa
 hangoluan na saleleng ni lelengna di ibana.

BEAVER INDIAN.

Spr. d. Biber-Indianer.

Indien Beaver.

(Indians on the Peace River, N. America.)

Atunne zon kooh ghawoteassi ayi Nagha Tgha indi, ayi akye chu, ustye chu, unne chu.—*Mark 3.35.*

Bengalisch.

BENGĀLI or **BANGLĀ.**

Bengalais.

*(Indien.)**(India.)**(Inde.)*

কারণ ঈশ্বর জগৎকে এমন প্রেম করিলেন যে, আপনার একজাত পুত্রকে দান করিলেন, যেন, যে কেহ তাঁহাতে বিশ্বাস করে, সে বিনষ্ট না হয়, কিন্তু অনন্ত জীবন পায় ।

BENGĀLI (*Lat. char.*).

Kenaná Ishwar jagater prati eman dayá karilen, je ápanár adwitiya Putrake pradán karilen; táháte tánhár bishwáskári pratyek jan nashta ná haiyá ananta paramáyu páibe.

BENGĀLI (*MUSALMĀNI*).

কারণ খোদা ছনিয়াকে এমন পিয়ার করিলেন যে, আপনার একজাত বেটাকে দান করিলেন, যেন, যে কেহ তাঁহাতে ইমান আনে, সে বিনষ্ট না হয়, কিন্তু হামেশার জিন্দাগী পায় ।

Berberisch.

BERBER (SHAWĪA).

Berbère.

(Algerien.)

(Algeria, &c.)

(Algérie.)

See also **Kabyli**.

مَذِيلَ مَلَمَ كُنُرِ ذِمُولَنَ الِّهَمَ مَسْنَمَ اسْتَبَكَمَ اَرُو
 اَنُونِ الْمَعَطَ الْعَالِ اَفَقَدَشَ اَمْبَابَقُونَ اَقْقَقْدَاوْ
 اَذْبَكُ الرِّحِ الْعَالِ اَيَّانَ اَفْتَسَفْسِفَسِنَ.—*Luke* 11. 13.

Berberisch.

BERBER (RIFI).

Rifi.

(Marokko.)

(Shilha, Morocco.)

(Le Maroc.)

لَاِنَّ هَمِيَا اَيَكِيَخَسَ اللّٰهُ اِدُونِشْت اَرَامِي يُوَكْشَا مِمِيسَ يَحِن
 اِيَسَ حُمَا وَرِيَهْدِجَش قَاعَ وُنِّي غَايَامِنِن زَيْسَ لِكِن اذْسَتِيَرِي
 تُوَذَرْت اِنْ رِبْدَا *

Bicol.

BĪCOL.

Bicol.

(Philippinen.) (Philippine Islands.) (Iles Philippines.)

Sasambahón mo an Cagurangnán mong Dios
 asín sa iya saná mag-lilingcód ca.—*Luke* 4. 8, pt.

Epi-Sprache.

BIERI.

Biérien.

(S. W. Epi, New Hebrides.)

(New-Hebriden.)

(Nouv.-Hébrides.)

See also **Epi** and **Tasiko**.

Ku lotu Kin NSumba Konama Atua, Ku logo-
 gogo Kin nigana sekitu.—*Luke* 4. 8, pt.

BISAYAN. See **Visayan.**

BLACKFOOT INDIAN.

(*E. of the Rocky Mountains.*)

Spr. d. Schwarzfuss-Indianer.

(*Oestl. vom Felsengebirge.*)

Indien Blackfoot.

(*A l'est des Montagnes Rocheuses.*)

Jesus it ün is'tsiu aie, mat'sin aip, ki mat aksaks ksın o au'ats Nin'a, kit ap'is to tok ä.—*Matt. 4. 7.*

Bogos. BOGOS or BILIN (*Ethiopic char.*). **Bogos.**

(*Abessinien.*)

(*N. of Abyssinia.*)

(*Abyssinie.*)

ጀርድ : ትእዲዮሲ : ኤሳያ : ሲ : ደደን : ገን :

ደብረኸር : ደገፍኸር :: — *Mark 3. 35.*

BOHEMIAN.

Böhmisch, Czechisch.

Bohémien ou Tchèque.

Nebo tať Bůh miloval swět, že Syna swého gedno-rozeného dal, aby každý, kdož věří w něho, nezahynul, ale měl život věčný.

BOHEMIAN (*Lat. char.*).

Nebo tak Bůh miloval svet, že Syna svého jedno-rozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.

Bondei.

BONDEI.

Bondéi.

(*Mainland N. W. of Zanzibar.*)

(*Nordwestlich von Zanzibar.*)

(*Nord-ouest de Zanzibar.*)

Wenda umwabudu Zumbe mulungu Yuako naye ikedo wenda umwabudu.—*Matt. 4. 10, pt.*

Bretonisch.

BRETON.

Breton Armoricaïn.

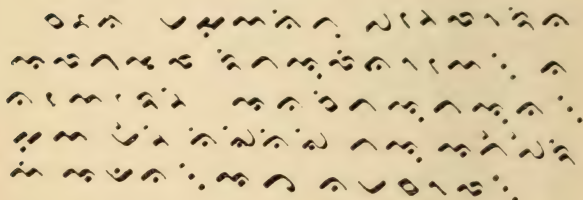
(Brittany.)

Rag Doue hen deuz karet kement ar bed, ma
 hen deuz roet he Vab unic, evit na vezo ket kollet
 piou-benag a gred enhan, mes ma hen devezo ar
 vuez eternal.

Buginesisch.

BŪGIS.

Bouque.

(Celebes.)

Bugotu.

BUGOTU.

Bougouton.

*(Ysabel I. Solomon Islands.)**(Salomon-Inseln.)**(Iles Salomon.)*

Na vunegna God ke dothovia puala na mara-
 magna, gi e tamathaginia a Datheгна vahu sopa,
 gi ahai ke vaututunia keda bosi luvu, me keda
 tanolia na havi hau.

Bulgarisch.

BULGARIAN.

Bulgare.

Защото Богъ толкозь възлюбѣ свѣтъ-тъ, щото
 даде Сина своего единороднаго, за да не погыне
 всякой който вѣрѣва въ него. но да има животъ
 вѣченъ.

Bullom.

BULLOM.

Bullom.

(Sierra Leone, &c.)

N chum pëah hallë papah, Foy moa nu boiah
woa nonëken.—*Matt.* 4. 10, pt. [Ed. 1816.]

Barmanisch.

BURMESE.

Birman.

ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ သားတော်ကိုယုံကြည်
သောသူတိုင်း။ ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်၊ ထာဝ
ရအသက်ကို ရစေ ခြင်းငှါ၊ ဘုရား သခင်သည်၊
တပါးတည်း၊ ဘွားသော သားတော်ကို၊ စွန့်
တော်မူသည်တိုင်အောင်၊ ဤလောကကိုချစ်
တော်မူ၏။

Kaffernsprache. **CAFFIR.** See **Xōsa.**

Cafre.

CAKCHIQUEL.

Spr. d. Guatemala-Indianer.

Indien de Guatemala.

(Guatemala Indians.)

Ri rocah, ri uleuh, xtiquihax, xa ketzih nutzih
manxtikaxte.—*Mark* 13. 31.

Kambodscha. **CAMBŌDIAN** or **KHMER**. Cambodgien.
 (Indo-China.) (Indo-China.) (Indo-China.)

ប្រសើរឆ្លើយ ព្រះមាតា នឹងព្រះ
 អាណាដ៍អាត្មា លិងអស់ទាំងអ្នកដែលស្លាប់
 ព្រះបង្គំទូលព្រះ ហៀយកុរុក្ខត្រី—Luke 8. 21.

CANTON or **PUNTI**.

Punti. Chinois Vulgaire de Canton.
 (Canton and Neighbourhood, China.)
 (Kwangtung-Provinz.) (Province de Kwang-tung.)

亡	凡	子	甚	因
又	信	賜	至	爲
得	佢	過	械	上
永	嘅	佢	佢	帝
生。	免	咁	獨	愛
	至	令	生	世
	滅	但	之	界

CANTON (Lat. char.).

(In Lat. Schrift.) (En caractères lat'ns.)

Yan-wai Sheùng-Tai oi shai-kaaì shâm chî k'aaí
 k'ui tûk shang chi Tsí ts'z kwòh k'ui-teî, ling taân-
 faân sùn k'ui kè, mǐn chî mǐtmōng, yaú tak wíng-
 shang.

Karibisch.**CARIB.****Caraïbe.***(British Honduras and Neighbourhood.)*

Lisiñe ubow lun Bondiu lichigī Lirahu lé ligi-
yaruguti, le afiñeruti lidan méféridirumbī, libiuba
ibagari magumuchaditi.

CARSHŪN (ARABIC in Syriac char.).*(Mesopotamia, &c.)***Karschunisch.****Carchoun.***(Mesopotamien, &c.)**(La Mésopotamie.)*

ܐܡܢ ܐܠܗ ܕܠܗ ܕܠܗ ܕܠܗ
ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ
ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ
ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ ܐܠܗ

Catalonisch.**CATALAN.****Catalan.***(Catalonia, E. Spain.)*

Puix Deu ha amat de tal modo al mon, que ha
donat son unigenit Fill, á fi de que tothom que
creu en ell no peresca, ans bé tinga la vida eterna.

Dschagga.

CHAGGA (Mochi).

Chagga.

*(S. of Kilima-Njaro, E. Africa.)**(Am Kilimandscharo.)*

Mterewa, Bwana Rua ofo na indumikia o tupu.—
Matt. 4. 10, pt.

Tānkri Tschamba. **CHAMBA** (*Tānkri char.*).

Chamba.

(Chamba State, Panjāb.)

ਏ ਜੀ ਜਿ ਪਾਨ੍ਹੁ ਨਪੁ
 ਪੁਤ੍ਰਿ ਏ ਏ ਜੀ ਅਗਤੀ ਨਤ੍ਰ ਅਪੀ ਤੇਜ੍ਹੁ
 ਜਿ ਅਗਤੀ ਪਾ ਅੰਤਿ ਰੀ ਨਾਹੁ ਜੋ ਪਾ ਏ
 ਜੀ ਅਗਤੀ ਤੇਜ੍ਹੁ ਜਿ ਅਗਤੀ ਤੇਜ੍ਹੁ ਜੀ ਅਗਤੀ
 ਪੁਤ੍ਰਿ ।

Tscheremissisch.

CHEREMISS.

Tchéremisse.

(Russland.) (Finns on the Volga near Kazan.) (Russie.)

Теньгё ярашёнъ Юма сандалшкамъ, пшәа икъ шкё эрга-
 жамъ пұшгё, сәкай иняньша шыдаланъ инже-ямъ, а илеже
 варә мучашдәма кұрумъ мұчка. [Ed. 1821.]

CHINESE (HIGH WEN-LI).**Chinesisch** (Hoch-Wenli).**Chinois** (Version littéraire).

其	免	子	蓋
愛	沈	賜	上
世	淪、	世、	帝
如	而	俾	以
此。	得	信	獨
	永	之	生
	生、	者	之

CHINESE (EASY WEN-LI).

亡	俾	予	蓋
而	凡	以	上
有	信	其	帝
永	之	獨	愛
生。	者、	生	世、
	免	之	甚
	淪	子、	至

See also:

Amoy.
Canton.
Fūchau.

Hainan.
Hakka.
Nanking.

Ningpo.
Peking.
Shanghai.

Swatau.
Taichau.
Wenchau.

CHI-NYANJA. *See Nyanja.*

CHIPPEWA. *See Ojibwa.*

Tschippewyan. CHIPPEWYAN.

(Canada. From Churchill to Athabasca.)

ᑭᑭᑭᑭ ᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭ ᑭᑭᑭᑭ ᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭᑭ ᑭ ᑭᑭᑭᑭ
ᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭ

CHI-TONGA.

Tschitonga.

(West of Lake Nyassa, Central Africa.)

Pakuti Mulungu wangwanja charu viyo, Kuti wangupaska Kananda wake, chakuti mweniyo yose watuvwana nayo watayike cha, Kweni waje ndi umoyo wa mu yaya.

Setschuana. CHUĀNA (SE-TLAPI). Setchuana.

(Bechuanaland, S. Africa.)

Gone Morimo o lo oa rata lehatse yalo, ka o lo oa ntsa Moroa ona eo o tsecoeñ a le esi, gore moñue le moñue eo o rumelañ mo go ena, a si ka a hela, mi a ne le botselo yo bo sa khutleñ.

Tschuwaschisch. CHUVASH. Tchouvache.

(Russland.) (Kazan, &c., Russia.) (Russie.)

Турă тѣнѣне ҫав тѣрлѣ йуратай, Вăл ҫенекенсем пѣри те ан пѣтѣр, ҫмѣрлѣх пурăнаҫа кемеҫле пултăр тесе.

CONGO. *See Kongo.*

CREOLE. *See Mauritius.*

CRIMEAN or KRIM TÜRKI.

Krim-Türkisch.

Turc de la Crimée.

(*Krim.*)

(*Crimea.*)

(*Crimée.*)

زیرا اللہ دنیایی شوبلہ سودیکہ کندو بریجک اوغلین
ویردی تاکہ ہر آگر اینانان ہلاک اولمیا اما ابدی حیاتہ
مالک اولاً .

CROAT. *See Servian in Latin characters.*

Dahome.

DAHOMEY. *See Pōpō.*

Dahoméén.

Südhindostani.

DAKHANI.

Hindoustani-Dākni.

(*Muhammadans in S. India.*)

کیونکہ خدا دُنیا سے ایسی محبت رکھا کہ وہ اپنا
ابنِ وحید دے دیا تاکہ جو کوئی اُسپر ایمان لاوے ہمارے
نہ ہووے

DANISH or NORWEGIAN.

Dänisch. Norwegisch.

Danois ou Norvégien.

Thi saa har Gud elsket Verden, at han har givet
sin Søn den eenbaarne, paa det at hver den, som troer
paa ham, ikke skal fortæbes, men have et evigt Liv.

DANISH or NORWEGIAN (*Latin char.*).

Thi saa har Gud elsket Verden, at han har givet
sin Søn, den eenbaarne, paa det at hver den, som
troer paa ham, ikke skal fortæbes, men have et evigt
Liv.

DAUI or SUAU.*(Neu-Guinea.)**(Nouv.-Guinée.)**(S. Cape, New Guinea.)*

Ena Eaubada ena gadosisi tau nanabuena, ehagu ede, rougu ede, sinagu ede.—*Mark 3. 35.*

DIERI.*(Cooper's Creek, S. Australia.)*

Ngangau jeruja Godali mitala ngantjana wonti, Nulia Ngatamura Kunakulno nunkani jinkina wonti, ngangau pratjanali tana nunkangu mortalu ngundranani, wata tintaterinanto, a-ai, tepi ngurali ngamalkananto.

DŌBU.*(Neu-Guinea.) (British New Guinea.) (Nouv.-Guinée.)*

Eaubada bare'u i atenuaoleolena, ta enega Natuna tebueuna i enatunena i ebuaca be enega tauna i earena gea'abo i da muawasa, ta eawasina ataia i da 'ewa.

DOMINĪCA.**Mundart auf St.-Domingo.****Patois de St. Domingue.***(Patois of Dominica, &c., W. Indies.)*

Pâce toute moune qui ka obéi Bon Dié, c'est foudaie moin épi saie moin epi mama moin.—*Mark 3. 35.*

Duala.

DUALLA.

Dualla.

(*Kamerun.*) (*Cameruns, W. Africa.*) (*Iles Cameroon.*)

Loba lo bo wasi ndulo, na a boli mpom man mo
Muna, na motu na motu nyi dube tenge na mo,
a si manyami, 'ndi a ma bene longe la bwindia.
[Ed. 1855.]

York-Insel. **DUKE OF YORK ISLAND.** Ile d'York.

(*Neu-Lauenburg.*) (*S. of New Ireland.*) (*Nouv.-Irlande.*)

Kuma Nara i mari diat a vuravura lenkumi, i
taramweruai uni na Tunalik a kapuana, koniku in
wirua uni ia ba in nurutau un i, in rakanpai ku a
lalaun pa in rap.

Holländisch.

DUTCH.

Hollandais.

Want alzoof lief heeft God de wereld gehad, dat
Hij zijnen eeniggeboren' Zoon gegeven heeft, opdat
een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar
het eeuwige leven hebbe.

Dajakisch.

DYAK.

Dayak.

(*Borneo.*) (*S. E. Borneo.*) (*Bornéo.*)

Krana kalotä kapaham Hatalla djari sinta ka-
lunen, sampai iä djari manenga Anake idjä tong-
gal, nakara genegenep olo, idjä pertjaja huang iä,
djaton banasa, tapi bara pambelom idjä katatahi.
[Neth. B. S. ed. 1858.]

Englisch.

ENGLISH.

Anglais.

For God so loved the world, that he gave his only begotten Son, that whosoever believeth in him should not perish, but have everlasting life.

West Epi.

EPI (West) or BAKI.

Baki.

*(Neu-Hebriden.)**(New Hebrides.)**(Nouv.-Hébrides.)*

See also Bierī and Tasīko.

Kanio, tomu na a la tena Atua mialimbo, nai mbe kuruako, kovivinoku, kaineku.—*Mark* 3. 35.

EPI (East) or LÆVO.*(New Hebrides.)*

Miasia God (De) sitomi yomarava sipa mla Narina wawa taga; pe na na lala pinuia na ãa a lelaga vani a a ve mare re, ana a ve kiela namalena na ãa pe uro re.

Eromanga.

EROMANGA.

Eromangais.

*(Neu-Hebriden.)**(New Hebrides.)**(Nouv.-Hébrides.)*

It Nobu yemelentokonda losu tamas memovunora Netni px Siteven eni, ma iyi si umentavnirigi Iyi otuonamiap, ko, ampi nomurep ubruni.

Aethiopisch.

ETHIOPIC.

Éthiopien.

(Abessinien.)

(Abyssinia.)

(Abyssinie.)

እስመ : ከመዝ : አፍቀሮ : እግዚአብሔር :
 ለዓለም : እስከ : ወልደ : ዋሕደ : ወሀበ : ቢዛ :
 ከመ : ከሉ : ዘየአምኑ : ቦቱ : ኢየሱስ :
 አላ : ደረከብ : ሕይወት : ዘለዓለም ::

Evhe.

ÉWÉ (ANLO).

Hiaou.

(Western Slave Coast, W. Africa.)

(Sklavenküste.)

(Côte négrière.)

Elabena alegbegbe Mawu lõ xexame, bena wòtsò
 Yeñutò wé Tenuvi hena, bena amešiamé, ši xoa
 edži sena la, mele tšotšrò ge wò, ke boñ wòakpo
 agbe mavò.

FALASHA or KĀRA.

(Jews about Metammeh, Abyssinia.)

የጸረ. : ደካላስ : ቪካዕ : ኒ : ደዘን : ገን :
 ደቪንሪ : ደገኒሪ :: — Mark 3. 35.

FAÑ. See Pahouin.

Fang.

FANG.

Fang.

(Gabun.)

(Gabūn, W. Africa.)

(Gabon.)

Sèmige Jehôva Anyame wie: boñe bisé bia étam.
 —Matt. 4. 10, pt. [Rev. A. W. Marling's Version,
 1894.]

Fanti.**FANTI.****Fanti.***(Goldküste.)**(Ashanti, Cape Coast.)**(Côtes du Cap.)*

Na mbre Nyankupon dó wiadzi nyi; de edzi ni
ba a owun' kurn' máa, ama obiara a ogyin' dzi
oanhira, na oenya nkwa a onnyiewie.

FANTING.*(Ambrim.)**(Ambrym, New Hebrides.)*

A Jesus te-kel-kibume a te-hurro tiban, Marhu,
Bwicha om sigru tiban Yafu ham God, a om ee
tiban gai mehucon.—*Luke 4. 8, pt.*

Efāt. FATÉ (Combined Dialect). Faté.*(New-Hebriden.)**(New Hebrides.)**(Nouv.-Hébrides.)*

Nalakena kin, Atua i rumi emeromina i tabalan,
i bitua ki nanina sikeimau, nag sera natamole nag
ru seralesoko os, ruga ti mat mau, me ruga fiatelak
namolien nag i tu tu kai tu mau tu.

Fidschi.**FIJĪ.****Fidjien.***(Viti-Inseln.)**(Fiji Islands.)**(Iles Fidji.)*

Ni sa lomani ira na kai vuravura vakaoqo na
Kalou, me solia kina na Luvena e dua bauga sa
vakatubura, me kakua ni rusa ko ira yadua era sa
vakabauti koya, me ra rawata ga na bula tawa
mudu.

Finnisch.	FINN.	Finlandais.
(<i>Finnland.</i>)	(<i>Finland.</i>)	(<i>Finlande.</i>)

Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi hänen ainoan Poikansa, että jokainen, kuin uskoo hänen päällensä, ei pidä huffuman, mutta iankaikkisen elämän saaman.

Fioti.	FĪOTI.	Fiote.
(<i>Kongo.</i>)	(<i>N. of the Kongo Mouth.</i>)	(<i>Congo.</i>)

Kadi bonso bwabü Nzambi watonda nza, vo kavana mwana 'ndi mosi ukasemüna, mpasi wonso wonso ulekilawo minu kabüngwako kansi ukala moyo usalanga kwele mvu kuvutukidi mvu.

Flämisch.	FLEMISH.	Flamand.
(<i>Belgien.</i>)	(<i>Belgium.</i>)	(<i>Belgique.</i>)

Want alzoo heeft God de wereld bemind, dat Hij zijn eeniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat al wie in Hem gelooft met verga, maar het eeuwige leven hebbe.

Französisch.	FRENCH.	Français.
---------------------	----------------	------------------

Car Dieu a tellement aimé le monde, qu'il a donné son Fils unique, afin que quiconque croit en lui ne périsse point, mais qu'il ait la vie éternelle.

Friesisch.	FRIS.	Frison.
(<i>Friesland.</i>)	(<i>Friesland.</i>)	(<i>Frise.</i>)

Di héare dyn God scilste to foet falle ind him allonne oanbidje.—*Matt.* 4. 10, pt.

Futschau.	FŪCHAU.	Fou-Tchéou.
(<i>Fukien.</i>)	(<i>Fŭkien, China.</i>)	(<i>Fouh-kian.</i>)

沉	信	仔	間,	因
淪,	伊	降	賜	上
得	其	世,	伊	帝
永	仝,	以	獨	極
生。	儼	致	生	愛
	免	凡	其	世

FŪCHAU (*Lat. char.*).

Ĭng Siông-Dă gĭk tiáng sié-găng, séu dŭk-sěng gí Cŭ gáung-sié, ĩ-dé huáng nẹng séng Ĭ ậ miềng tíng-lúng, dáik ĩng-sěng.

Futuna.	FUTUNA.	Futuna.
(<i>Neu-Hebriden.</i>)	(<i>New Hebrides.</i>)	(<i>Nouv.-Hébrides.</i>)

Nifajivisā mari māa, ma agatama āa, ma fakā epapī oji, afakā oji sakī, Teriki ko Teatua oty katapa kiry kytey.—*Acts* 2. 39.

Gälisch.	GAELIC.	Gaélique.
(Schottland.)	(Highlands of Scotland.)	(Ecosse.)

Oir is ann mar sin a ghràdhaich Dia an saoghal, gu'n d'thug e 'aon-ghin Mhic féin, chum as ge b'e neach a chreideas ann, nach sgriosar e, ach gu'm bi a'bheatha shiorruidh aige.

Galla.	GALLA (NORTHERN).	Galla.
(Südbabyssinien.)	(S. Abyssinia.)	(Abyssinie du Sud.)

፲፯፤ ዋቀሮ፡ አከ፡ ብፉ፡ ሰፋ፡ ጅብቴራ፡ ተከቸ፡ አልመሰ፡ ሐመ፡ ከኑት፡ እሳት፡ ከንአመኑ፡ ሁንድኑ፡ አከንበድኔፍ፡ ጅራፕ፡ በረበራ፡ ሀቀባቸፍ፡ መሌ።

GALLA (Latin char.).

(S. Abyssinia.)

Waka akana tshalate tshira alami, Umasa tokitsha aka keñe, kan isati amäne aka henbāne, tshenan feia aka tauffe garra duri.

Ittu-Galla.	GALLA (ITTU).	Ittu-Galla.
	(Harar, Italian Somaliland.)	

Gofta Wagake insagadda, isa mo cala ingabarta.
—Matt. 4. 10, pt.

GALLA (SOUTHERN) or **BARARETTA**.

(E. Central Africa.)

Manif ak suni Wain ha fed'e inama lafa, ak in Ilma isa tokocha k'ofa d'alete base, akam suni namn d'ud'umt ka isa d'uguom fet'u, ak himbane, ammo ha d'argetu fayum ta hindumne.

Galwa.

GALWA.

Galwa.

(Franz.Kongogebiet.) (French Kongo.) (Congo français.)

Miè be dwaniz'ihvanô nyañ gô garegare yañi, miè be dwan' Anyambiè yañi, n'anwé be dwan'anagi wañ.—*Lev.* 26. 12.

Ganda.

GANDA (LU-GANDA).

Ganda.

(Uganda.) (N. of Victoria Nyanza.) (Ouganda.)

Kubanga Katonda bweyayagala ensi bwati, nokuwayo nawayo Omwanawe eyazalibwa omu yeka, buli munlu yena amukiriza aleme okubula, naye abere nobulamu obutagwawo.

GARHWĀLI (TEHRI).

(Himalayas, W. of Kumaon.)

Tú Parmesur apná Issur-ka-tain mundnínwán won khálí tai-kí sewá kar.—*Matt.* 4. 10, pt.

Garó.**GARÓ.****Garó.***(Bengalen.)**(Garó Hills, Bengal.)**(Bengale.)*

მაყნა ისლ ააგისასაკნა ინძიტა ჟასაჲ, უყა
 ააჟათნი საკსა ჟამჟამ დეჟახუთჳნ ანჯკ, მაყჟაყ
 უო ბებერაგისა საკახუ გიმაგისა ჳრჳჳჳნი ჳაჟგითჳ
 მანგენ ।

Grusinisch.**GEORGIAN.****Géorgien.***(Georgien.)**(Georgia and the Caucasus.)**(Géorgie.)*

რამეთუ ესრეთ შეიყჳარა ღმერთმან სოფელი
 ესე, ვითარმედ ძეცა თჳსი მხოლოდშობილი მოჰსცა
 მას, რათა ყოველსა, რომელსა ჰრწმენეს იგი, არა
 წარჰსწყმდეს, არამედ აჳენდეს ცხოვრება საუკუნო.

Deutsch.**GERMAN.****Allemand.**

Also hat Gott die Welt geliebet, daß er seinen einge-
 bornen Sohn gab, auf daß alle, die an ihn glauben,
 nicht verloren werden, sondern das ewige Leben haben.

GERMAN *(Latin char.).*

Also hat Gott die Welt geliebet, dass er seinen
 eingebornen Sohn gab, auf dass alle, die an ihn
 glauben, nicht verloren werden, sondern das ewige
 Leben haben.

Giryama.
GIRYĀMA.
Giryāma.

(*Ostafrika.*)

(*E. Africa.*)

(*Afrique de l'Est.*)

Kwani vivi Mulungu ndo arizhouhendza urumwengu, hata akimulazha Mwanawe are hakeye, kwamba kula andemukuluhira iye akatsaangamika, ela kidza akale na uzima wa kare na kare.

Spr. d. Zigeuner.
GITĀNO.
Bohémien d'Espagne.

(*Spanish Gipsies.*)

Mangue ardiñelaré, y chalaré al batusch, y le penaré: Batu, he querdi crejete contra o Tarpe y anglal de tucue.—*Luke* 15. 18.

Gogo.
GŌGO.
Gogo.

(*Ostafrika.*)

(*E. Equatorial Africa.*)

(*Afrique de l'Est.*)

Hambi Mulungu ha yayenda i yinze, sunga yamulavyo Mwanagwe we ciwene, muli wose mono yakumwihuwila yalece Kwajilila, langa yatuje wumi we cibitilila.

Gond.
GŌND.
Gondi.

(*Mittelindien.*)

(*Central India.*)

(*Inde centrale.*)

बारीकि ईश्वर दुनयातुन ईङ्गन पियार कीतुर कि और
अपनो एकलौता मरौ सोतुर इदेनलाने कि हर एक ओन
परौ बिश्वास कियानवारो नाश न आयोर पे हमेशाता
पिस्साना पन्नोर ॥

Alt-Griechisch.**GREEK** (ANCIENT).**Grec ancien.**

Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε
τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ
πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν
αἰώνιον.

Neu-Griechisch.**GREEK** (MODERN).**Grec moderne.**

Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε
ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ
πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

GREEK (MODERN) (*Latin char.*).(*In Lat. Schrift.*)(*En caractères latins.*)

Dhioti toson ighapisen o Theos ton cozman, oste
edhoken ton Iion tu ton monogheni, dhia na mi
chathi ekinos o opios ton pistevi, alla na echi zoin
eonion.

Grönländisch.**GREENLAND.****Groënlandais.**(*Grönland.*) (*Eskimo of Danish America.*) (*Groënland.*)

Sillarsúb innue Gudib taima assakigei, Ernetue
untniullugo taukkonunga, tamarmik taursomunga
opertut tammarkonnagit, nāksaungitsomigle innursú-
tekarkollugit.

Guarani.

GUĀRANI.

Guarani.

(*Paraguay.*)

Hohúpýtŷ mbaé yporaêteba humí oguêrecó potíba
ycorazo haécuaêra hábarehé ohechabaêra Tûpá-me.—
Matt. 5. 8.

Gudscherati.

GUJARĀTI.

Goudjerati.

(*W. India.*)

કેમકે દેવે જગત પર એટલી પ્રીતિ કીધી કે
તેણે પોતાનો એકાકીજનિત દિકરો આપ્યો
એ સારૂ કે, જે કોઈ તે પર વિશ્વાસ કરે તેનો
નાશ ન થાય, પણ તે અનંત જીવન પામે.

GUJARĀTI (PARSI).

(*Parsi Residents of Western India.*)

કેમકે ખોદાએ દુનીયા પર એવો પીઆર કીધો
કે તેણે પોતાનો એકાકીજનીત બેટો એ
વાસતે આપીઓ કે, જે કોઈ તેના ઉપર
એતકાદલાવે તે હલાક ન થાએ, પણ હુમેરાંની
જીંદગી પામે.

GŪNŪ. *See* **Pōpō.****Gwamba.****GWAMBA or THONGA.****Gwamba.***(The Transvaal, and E. of the Limpopo.)*

Tšikwembo tši randhile mesaba he tšetšo, tši nyekile Nwana wa tšona a le tšakwe, letšako oñwana na oñwana l'a pfumelaka ka yena, a nga thuke a loba, kambe a be na botomi lebyi nga herike.

Haida.**HAIDA.****Haïda.***(British Columbia.)**(Britisch Kolumbien.)**(Colombie Britannique.)*

Shanung-itlagadas hēt-tligai kwoyādagun alth, Gitang swonshuns tla ga il isdagun, la nung yet-dasdlu gum il gū-uns gien, il hēnung-a-swonung-ai una.

HAINAN *(Latin char.).**(Island of Hainan, China.)*

Siāg-dì hià-seh tì-kag kàu ceh sim, ciag i dók tæ kái Kiá tió-sì tì-kag, ioh fág tìn i-kái nâg vớ kàu mítvâg, na nōg dit-dióh jóg-tæ.

HAKKA.

(*Kwang-tung.*) (*Kwangtung, China.*) (*Kwangtung.*)

永	儕	交	因
久	就	出	爲
嘅	有	喺	上
生	事	獨	帝
命	沉	子	愛
倒	淪	來	世
	翻	等	間
	下	凡	人
	轉	有	甚
	得	信	至
	得	佢	到

HAKKA (*Latin char.*).

(*Kwangtung, China.*)

Yin₂-wui^h Son^h-ti^h oī^h šī^h-kan, nyin₂, šim^h-tšī^h tau^h
kau, tšhut₂ kya, thuk^h-ts^h loi₂, ten^h tshi^h-yu, sin^h ki₂
sa₂ tshyu^h m, s^h tšhim₂-lun₂, fan^h-ha^h-tšon^h tet₂-te,
yun^h-kyu^h hai^h san^h-myan^h tau^h.

Haussa.**HAUSA.****Haoussa.***(W. Soudan.)*

دُنْ هَكَّنِ اللّٰهَ يَسُو دُنِّيْ دَ يَبَادَ دَانَسَ شِ كَدِّيْ دُنْ
 كُوُو دَ يِيَرَدَ دَشَ بَ شِ بَاتَ بَ اَمَّ شِ يِي رِيْ هَلْ اَبَدَ ❖

HAUSA (*Latin char.*).

Nan ko akwai kamna, ba zanchen mu ne, muka
 kamna Allah ba, amma shi ne ya kamnache mu, ya
 aike Dansa kuma shi zamma pansar zunubainmu.—
 1 John 4. 10. [1903.]

Hebräisch.**HEBREW.****Hébreu.**

כִּי־אֶהְיֶה רַבָּה אֶהֱבֶה הָאֱלֹהִים אֶת־הָעוֹלָם עַד־
 אֲשֶׁר נָתַן אֶת־בְּנוֹ אֶת־יְחִידוֹ לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יֵאבֹד
 כָּל־הַמֵּאֲמִין בּוֹ כִּי אִם־יִחְיֶה חַיִּי עוֹלָם :

Otji-herero.**HERERO.****Herero.***(S. W. Africa.)*

Orondu Mukuru oty'a suvere ouye, kutya ua
 yandyere Omuna ue omukoatua erike, auhe, ngua
 Kambura mu ye, op'e ha pandyara, nunguari a
 kare nomuinyo uaruhe. [1879.]

Hindi.

HINDĪ or HINDUI.

Hindoui.

(N. India.)

क्योंकि ईश्वरने जगतको ऐसा प्यार किया कि उसने अपना एकलौता पुत्र दिया कि जो कोई उसपर बिश्वास करे सो नाश न होय परन्तु अनन्त जीवन पावे ।

Hindi. (Kaithi.)

HINDĪ (KAITHI).

Indoui.

(Kāyathī.)

केडिंकि इश्वरने जगतको प्रेसा प्यान किया कि उसने अपना एकलौता पुत्र दिया कि जो कोई उसपर विश्वास करे सो नाश न होय परन्तु अनन्त जीवन पावे ।

HINDŌSTĀNĪ. See Ūrdū.**HUNGARIAN or MAGYAR.**

Ungarisch.

Hongrois.

Mert úgy szereté Isten e' világot, hogy az ő egyetlenegy szülött Fiját adná, hogy minden, valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök életet vegyen.

IAIAN. *See Uvean.***Isuama Ibo.****ĪBO** (LOWER OR ISUĀMA).**Isuama Ibo.***(Bonny, Niger Delta.)*

Qwuse Tsineke hunru eluwana n' nanya, otu onyere otu Qkpara ya, otu onye n'onye qwula kwetere nke ya ogagi efu okporo, si ogewen ndu ebigebi.

Ibo.**ĪBO** (UPPER OR NIGER).**Ibo.***(Onitsha.)*

Makana ka Cuku si fu ka enuwana n'anya, ka Oji wenye so ofu Okpala-Ya Omutalu, ka onye obuna nke kwelu na Ya ghalu ina n'iyi, kama ya ka onwe ndu ebe-ebe.

Isländisch.**ICELANDIC.****Islandais.**

Því að svo elskaði Guð heiminn, að hann gaf Son sinn eingetinn, til þess að hver, sem á hann trúir, glattist eigi, heldur hafi eilíft líf.

Igbira.**IGBĪRA.****Igbira.***(Confluence of Niger and Binue.)*

Wa ba toju Ozanyi Hinegbau, òní nwaii u ba ye.
—Matt. 4. 10, pt.

ĪJO.*(Brass, Niger Delta.)*

Ayeba membara eke segborumi tari eresini, anine
o emene kpokpo gbori Yaibei eke wa pre, anire
tubo tubo tene o gho bomi la fa moku fa, nte befe
befie numo nyananyo.

ILOCĀNO.*(Philippine Islands.)*

Ta castá únay ti pinagayat ti Dios itoy lúbong,
á intedna ti Anacna á Bugbugtong, tapno ámin á
mamati quencuana, saan á mapúcao, nġem addá
biagna nġa agnanáyon.

INDO-PORTUGUESE.**Indo-Portugiesisch.****Indo-Portugais.***(Portuguese Colonies in Ceylon, &c.)*

Parqui assi Deos ja ama o mundo, qui elle ja
da sua só gerado Filho, qui quemseja lo cré ne elle
nada ser perdido senão qui lo acha vida eterno.

Irländisch.**IRISH.****Irlandais.**

Oíu ir mar ro do ġrádōnġ Dġa an dōmān, ġo
dtauġ ré a émġem Whēic féġn, ioġuġ ġiō bé
ċpeidear aġ ġac ġacatō ré a mġġā, acō ġo mbeġt
an beġta ġġoġmġe aġe.

IRISH (*Latin char.*).

Oír is mar so do ghrádhuih DÍA an domhan, go dtug sé a éinghein Meic fein, ionnus gidh bé chreideas ann, nach rachadh sé a mugha, achd go mbeith an bheatha shiorruidhe aige.

Irokesisch.**IROQUOIS.****Iroquois.**

(*Canada.*) (*Indians in Quebec and Ontario.*) (*Canada.*)

Aseken ne Niio tsini sakohnoronk8ahon nonk8e, iah tatesakohnonhianiheki n'enskat ok ro8iraien, asa-kaon tosa aiahiheie tsini iakon tiaka8etakon raonhake, ok eken tanon neh aiakoientake ne raonhake aietsenri atsennonniat.

ITALIAN.**Italienisch.****Italian.**

Perciocchè Iddio ha tanto amato il mondo, ch'egli ha dato il suo unigenito Figliuolo, acciocchè chiunque crede in lui non perisca, ma abbia vita eterna.

ITTU GALLA. *See Galla.***Tschagataisch.****JAGATAI TÜRKI.****Turc Djagatai.**

(*Turkestan.*) (*The Tekke Turkománs.*) (*Turkestan.*)

اَيُّ تُوَكَّلَ جِيَاچِكَنَلَرِ وَاغْرِيُوَكَلِيَلَرِ مَنَكَّهْ كَلَنَكْ وَمَنْ سَرِي

پَرَاخْتَلَنَدِرْ جَقْدَرِنَ .
Matt. 11. 28.—

JAPANESE (*Kana-Majiri char.*).

Japanesisch.

Japonais.

愛しめんが爲なり	はろよ 亡るゝと無く 無して永生を	此へ凡て彼を信する者に	陽ほどこに世の人を愛し給へり	うれ神の其生たまへる獨子を
----------	-------------------------	-------------	----------------	---------------

JAPANESE (*Latin char.*).

Sore, Kami wa sono umi-tamaeru hitorigo wo tamau hodo ni yo no hito wo aishi-tamaeri: kowa subete kare wo shinzuru mono ni horoburu koto naku shite, kagirinaki inochi wo ukeshimen ga tame nari.

JATKĪ or LAHNDĀ (*MŪLTĀNĪ*).

Jatki.

(*Panjab, India.*)

2W2W 63820 22020 W5 35428 23 26 W527
 W40L 524W2 4720 53 26 31 5852 W2 26 W5
 (33 48363 28250 W5 24 2075 1822 3201 422

JATKĪ (*Persian char.*).

کیونکہ جو کوئی خداوی مرضی اُتے ٹرے
میں سے بہر اُتے میڈی بہنڑا تے ماء اوس بہن

Mark 3. 35.

JAUNSĀRI.

(United Provinces, India.)

Tū Parmeshwar apņē Ishwar-ōk dhāl kōr, or
khālī tēsķī sewan kōr.—*Matt.* 4. 10, pt.

Javanisch.

JĀVANESE.

Javanais.

(Java.)

[illegible]

JĀVANĒSE or PEGON (*Arabic char.*).

دَيْنِي إِلَهَ وَسْ أَسِيهَ مَارَغْ جَاكِدْ سَرَتَا أَغْكَوْنِي أَغْسِيهِي إِيكُو
 كَوْغْسِي أَمَاسْرَهَكِي قُوتَرَانِي أَوْنَتَغْ أَنْتِيغْ - سُوْقِيَا سَابَنْ وَوَعْ
 كَغْ أَغْوَكُمِي - آجَا كَوْغْسِي نُمُو كَرُوسَكَنْ نَاغْغْ أَنْدُونِنَا أُوْرِيَقْ
 لَغْكَغْ - ❖

Wolof.**JOLOF or WOLOF.****Wolof.**(*Senegal.*)(*Near St. Louis, Senegambia.*)(*Sénégal.*)

Na nga jāmu Yalla sa Borom bi, te nga ko topa,
 mōm reka.—*Matt.* 4. 10.

JUDÆO-ARABIC.**Jüdisch-Arabisch.****Judéo-Arabe.**(*Jews in Egypt, Syria, &c.*)

פאנה הנדא יחב אללה אלעאלם חתי ברל אבנה
 אלוחד לכילא יהלך כל מן יומן בה בל תכון לה
 ח'אה אלעבר :

JUDÆO-GERMAN (*Rabbinic char.*).**Jüdisch-Deutsch.****Judéo-Allemand.**(*Jews in Germany.*)

דען אלזא האט גאטע דיא וועלט געליעבעט, דאס ער זייען
 איינגעפארענען זאכן גאב, אויף דאס אללע, דיא אן איזן גלויבען, ניכט
 פערלזערען ווערדען, זאנדערן דאז עוויגע לעבען האבען.

JUDÆO-GERMAN (YIDDISH, EASTERN).*(Jews in E. Europe.)*

דען גאט האט אזוי געליבט דיא וועלט, דאס
 ער האט זיין בן יחיד געגעבען, פֿרֿי יעדער, ווער
 עס גלויבט אין איהם, זאל נישט פארלארען ווערען,
 נאר האבען עוויגעס לעבען:

JUDÆO-PERSIAN.

Jüdisch-Persisch. *(Jews in Persia.)* **Judéo-Persan.**
(Persisch in hebr. Schrift.) *(Persan en caractères hébr.)*

זינדא כה כדא אן קדר גהאן רא דוסת דאשת כה
 כרונד יכאנה' כוד רא ארזאני פרכוד כה תא הר כה
 כה בר או אימאן אורד הלאך נשוד בלכה זנדגאני
 גאוד יאבד:

JUDÆO-SPANISH.

Jüdisch-Spanisch. **Judéo-Espagnol.**
(Spanish Jews in Turkey, &c.)

פורקי חנסי חמו חיל דיו חה חיל מונדו חסטה דאר חה סו חיו
 ריגאלדו פארק קי טודו חיל קי קריאי חין חיל נו סי דיפידרה
 סינו קי טינגה בידה די סימפרי.

JUDÆO-TUNISIAN.

Jüdisch-Tunesisch.

Judéo-Tunisien.

(*Jews in Tunis, Algeria, Tripoli.*)

לאללה ילאהך תביאע ותעבדהו הוא וחדהו :

—*Luke* 4. 8, pt.

Kabylish.

KABYLI.

Kabyle.

(*Algerien.*)

(*Algeria.*)

(*Algérie.*)

See also Berber.

Alakhâter Rebbi ihammel dounith armid-ifka
Emmi-s louahid, iouakken koul ouin ioumenen yi-s,
our ifennou ara madhe, lamâna ad-isâou thoudherth
n'daim.

KACHCHHI.

(*Cutch, W. India.*)

तूं पिंट जे षुदा के जिको नीजो षुदा आहि नम एं उन
जीज मंदगी कर.—*Matt.* 4. 10, pt. [1835.]

Kaguru.

KAGŪRU.

Kagouru.

(*E. Equatorial Africa.*)

Mulungu kenda isi yose hatta kamulafa Mwana
wakwe yuwayeka, iyamwihuwile wowose Yahagilile
ninga yone ugima wa katari.

Khond.

KANDH or KŪI.

Khond.

(Ganjam Hills, E. India.)

(*Ost-Indien.*)

(Inde de l'Est.)

ଶେଷୁ ଆମାରି ଲୋକୁ ସେନ୍ତୁନି ମନ ଶିଦ୍ଧେଇ ରାତ୍ରି ନାହିଁ
 ତାହେପାତ୍ରି, ତାହା ଏକା ରହୁ ରାତ୍ରି ।—*Mark 3. 35.*

KĀRA. *See* Falasha.

KARANGA.

(*Morgenster, Mashonaland.*)

Ko no ròparakanaka va ne moeo oakarungama ;
nokuti va tsha vòna Modzimo.—*Matt.* 5. 8.

KARASS. *See* **Nogai.**

Karelisch.

KAREL.

Karélien.

(*E. Russia.*)

Герралла шивнѣ Юмалалла кумардуаче, и шидя юхци
куӳндалѣ.—*Matt.* 4. 10, pt. [1820.]

Karenisch-Bghai.

KAREN (BGHAI).

Karène-Bghai.

(Barma.)

(*Burma.*)

(*Birmanie.*)

ထိုလောကစးထးဘဲရ်လဲးကဆီခို်ဘဲရ်န့က
ဒီးဘဲဘဲရ်သဒ် သကမါလိပ် လဲပ်လဝး လဲးကဲး
ယျာ၊ လဲး ကဲး တဖါကမါလိပ်လဲပ်လဝး လဲး ပး
လဲး၊ အမားခါယုရ်ရှူးပရုံးလာ.—*I John 1. 3.* [1858.]

Karenisch-Pwo.*(Barma.)***KAREN** (Pwo).*(Burma.)***Karène-Pwo.***(Birmanie.)*

ဘဲနီအဝိဋ္ဌနဲဘဲအဆဝဟနီ, မွဲအဟူထဲဒုတ
လပုဂ္ဂုအမူယော, ဘဲအမိဒဘာနဲဘဲမဟဆဝဟ
အဝိဋ္ဌတဌ, မိဝိဋ္ဌထဲအ့အဋ္ဌနဲဘဲအမိဒဒုတလပု
မိအမဟနီဆံဌ.—*Matt. 5. 16.* [1852?]

Karenisch-Sgau.**KAREN** (SGAU).**Karène-Sgau.***(Burma.)*

တင်လာပထံဒ်ဘင်, ဒီးပနီဟူဘင်နဲပစံးဘင်
တဲဘင်ဉ်ဒီးဝိဉ်ကရလိာ်ဉ်ဒီးဟူအံလီု. ဒီးပ
ဝဲဒ်အံပရလိာ်ပဒီးဟ်, ဒီးအမိခွါယုဂ်ဂူစရံး
လီု.—*I John 1. 3.* [1856.]

KASHGAR TÜRKI.**Kaschgar-Türkisch.***(Chinese Turkestan.)***Turc de Kachgar.**

چونكه خدا دنياغه شونداغ محبت كورساڭى كه اوز يالغوز
اوغلى نى بردى تاكه هر كيم انكا ايشانسه هلاك بولماي
انينك ابدى تير يكلينكى بولغاى *

Kaschmirisch.

KASHMĪRĪ.

Cachemire.

(Nordwest-Indien.) (N. W. India.) (Inde du nord-ouest.)

تکلیازہ خدایں کر جہانَس تیوت مُحَبَّت زہ تم بِخَش
 یُن کُنُی فرزند زہ یُس اکہہ تَس یتہہ اعتقاد اَنہ سہ سپنہ
 نہ ہلاک بلکہ حیات ابدی لہ .

Kasan-Türkisch.

KAZĀN TÜRKI.

Turc de Kazan.

(Russland.)

(Kazan, Russia.)

(Russie.)

ایده منکا کیلنکر ای بارچہ زحمت چیکوچیلر آور
 یوکلیئر من سزگا طنچلق بیرومن. — Matt. 11. 28.

Keapāra.

KEAPĀRA.

Kéapara.

(Neu-Guinea.)

(New Guinea.)

(Nouv.-Guinée.)

Anopara aura Palagu na e nuga 'gi vira o, pene
 hao ia Nauna wala gerehana e venira o, ia ge
 amonagia na aura paie wareha, maguli vanagivanagi
 pie vaia.

Khasi.

KHASI.

Khasia.

(Assam.)

(Khasia Hills, Assam.) (Inde du N.-E.)

Naba kumta U Blei u la ïeit ia ka pyrthei, katba
 u la aiti-noh ia la U Khún ba la khá-marwei, ba
 uei-uei-ruh uba ngeit ha u, u'n ym jot shuh, hinrei
 u'n ioh ka jingim b'ymjiwkut.

KHOI-KHOI. *See Nama.*

KIENNING (*Latin char.*).

(*Fūkien, China.*)

Eng-ŭē Cīōng-Dī cèng ō sī-gáing gâ nêng, nà gù cōng-lâ sǎi gâ cì-ciǎ Gǔing lâ sī-gáing, ō mǎu-lōng sū nêng sēng-gù, ciū mài miè-tiāu, cōng ǒ dǎ-diō ǎng-ǎing gâ sáng-miāng.

KIENYANG (*Latin char.*).

(*Fūkien, China.*)

Yiā-Só uà, shíng-gíng cìōng áng uà, óng góng chí Cū, nôi gé Shiōng-Dóì.—*Matt.* 4. 7.

KIKŪYU.

(*N. W. British East Africa Protectorate.*)

Amu Ngai amendiri maporori oگو, ota amurutiri Mwana wake wa wiki, amwitikia wothi ndakore, kake one mathirero ma tene.

KI-MAMBWE. *See Mambwe.*

KI-MBUNDU. *See Mbundu.*

KIRGHĪZ-TŪRKĪ.

Kirghisen-Türkisch.

(*Sibirien.*)

(*W. Siberia.*)

Turc de Kirghiz.

(*Sibérie.*)

Неге десеңдер ким-да-ким Кудайдын еркин тутса, Меним агам да, карындасым да, анам да сол деди.—*Mark* 3. 35.

Koi.

KŌI.

Koi.

(Upper Godavery, Madras Presidency.)

Ní Dévunatṭe Prabuni modiki, ónini séva ṭung-
vāle inji ráshi minḍe inji dániki malshi keṭṭón.—
Luke 4. 8, pt.

KŌL. See **Mundāri.**

Kongosprache.

KONGO or **CONGO.**

Congolais.

(San Salvador, W. Africa.)

Okala vo kadi, muna nzola kazolele e nza o
Nzambi i Kavanin'o Mwan' andi ampivi, kimana
konso on' okwikilanga muna yandi kàvila, moyo a
mvu ya mvu kevwa.

Konkani.

KONKANI (*Kanarese char.*).

Concani.

*(Bombay and Madras Presidencies.)**(Ind. Westk.)**(Inde Occ.)*

ಇತ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಳಾರಿ, ದೆವಾಲೆ ಪುತಾಚೆರಿ ಕೋಣು ಎಶ್ವಾಸು
ದವರ್ತಾ ಕೇ ತೋ ನಾಶ ಜಾಯಿನಾತಿಲೆ ನಿತ್ಯಜೀವು ಪಾವಂಕಾ
ಮೋಣು, ದೇವಾನೆ ಆಪ್ಣಾಲೊ ಯೆಕ್‌ಲೋಚಿ ಉಬ್‌ಜಲೆಲೆ
ಪುತಾಕ ದಿವ್‌ಜೆ ತಿತ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಜಗತ್ಯಾಚೆರಿ ಕೆಲಿ.

Koranko.

KORANKO.

Koranko.

*(Sudan.)**(W. Sudan.)**(Soudan.)*

I ni seli marima ila Alla, i ni i tunadia wo kelen
pema.—*Luke 4. 8, pt.*

Koreanisch.

KOREAN or COREAN.

Coréen.

잇	멀	누	하	하
으	망	구	샤	느
리	하	던	독	님이
라	지	지	심	
			즈	세
	안	더	를	상을
	코	를		
			두	
영	밋	섯	스	스
심	으	스	니	랑
을	면			

KÖRKU.

(Central India.)

दो अगसोतेन आवाजो हेएन, अम इंग्य
 प्यारा कोन तिचका; अम बेरे इंग काड
 ऐयाकेन.—*Mark* 1. 11.

Otji-Kuānjama.

KUĀNYAMA.

Kuānyama.

(N. Ovamboland.)

Osheshi Kalunga ósho o hoole ounjuni, kutja a
 jandja Omona uaje omūdalua aéke, aushe, óu ta
 itavele mu je, ita kana, ndele nee a kale n' omūénjo
 ualushe.

Kumuk-Türkisch.

KUMUK.

Koumique.

(Daghestan.)

ای قینالان لارننک و اورئوکلولارننک باریسی منم یانمه
 کلکز و من سزکه طنچلق برورمن * Matt. 11. 28.—

Kurdisch.

KURD (*Armenian char.*).

Kourde.

(Kurdestan.)

Զըմա քո խօսե՛կ վուսան հոգւանտ տընէ, հա՛թա
 քո եէք զա Ղուռէ խօ տա, Վը հէք քի քո ժէռա
 խման պինը վուռնտա նէ պը, լէ ժը էպէտի հայաթա
 մալիք պըպը :

KURD (*Arabic char.*).

(Kirmānshāh, Persia.)

چيو خدا آوقره عالم دوس داشت كه كُريكله خوي دا تا هر كه
 ايمان بارتہ پي هلاك نوت بلكم زئي دايمى داشتوت *

Uraun.

KURUKH (URĀON).

(Chota Nagpur, N. India.)

धर्मस खेखेलन इजंदा चोन्हा एदस आस तंघै आंटिम-
 गोटा तङ्गदासिन चीघलचस ईगे ने ने आसिन पत्तओर
 आर मल बुड़रोओर वचकन मुज्जा मलका उज्जना आरगे
 खक्खरोओ।

KWĀGŪTL. *See* **Quāgūtl.**

LÆVO. *See* **Epi (East).**

Lappländisch. **LAPP or QUANIAN.**

Lapon.

(Norwegian Lapland.)

Butte nāu eſi Submel wáraldeb, atte ſodn ulfoſwaddi
ainarágatum Pardnebs, wai fárt kutte, juſſo jaſſa ſo
nal, i kálſa lappot ainat ádtjot eſewen elemeh.

LAPP or LAPPONESE (RUSS.).

(Finnland.)

Шупре, тонэ Имля коммэрдэл и эвт сонне служэ.—
Matt. 4. 10, pt.

LAPP or LAPPONESE (SWEDISH).

Pätet tefi mo luſa, ti káifah, kuteh pargabetet, ja
lepet nādotorum; ja mon waddaw tiji wuoignastuſaw.—
Matt. 11. 28.

Lateinisch.

LATIN.

Latin.

Ita enim Deus dilexit mundum, ut Filium suum
unigenitum illum dederit, ut quisquis credit in eum,
non pereat, sed habeat vitam æternam.

LENAKEL.*(West Tanna, New Hebrides.)**See also Tanna and Weasisi.*

Mero in ka Wuhgin ramolkeikei mok lan ten uk
moma ramofa Nerin ierem ramos nowan karena
am, moma ierem tereni nuparihienan lan terese-
misan, mero teros nemihwan lilen.

Leptscha.**LEPCHA or RONG.****Lepcha.***(Darjeeling.)*

ཨོ་ ལཱ་ ཨེ་ ལཱ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་
ཨོ་ ལཱ་ ཨེ་ ལཱ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་
ཨོ་ ལཱ་ ཨེ་ ལཱ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་
ཨོ་ ལཱ་ ཨེ་ ལཱ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་ རྩོ་

Lettisch.**LETT.****Letton, Lette.***(Livonia and Courland.)*

So tīf toti Deems pašauli mihlejis, ka wiaršč fawu
ween=peedsimuščo Dehlu dewiš, ka wiřem teem, kas
tiz uř wiaru, nebuhs pašuř, bet dabuřt muhřchigu
dřihwofřanu.

Lifu.**LĪFU.****Lifou.***(Loyalitätsinseln.) (Loyalty Islands.) (Iles Loyauté.)*

Hna tune la ihnim i Akötesie kowe la fene hnen-
godrai, mate nyidëti a hamëne la Nekö i nyidëti
ka casi, mate tha tro kö a meci la kete i angete
lapaune koi nyidë, ngo tro ha hettenyi la mele ka
tha ase palua kö.

Litauisch.	LITHUANIAN.	Lithuanien.
(<i>Ostpreussen.</i>)	(<i>E. Prussia.</i>)	(<i>Ost-Prusse.</i>)

Taipo Dievš mylėjo swietą, kad savo miengimams
 muste sunu dāve, jeib wiŝi i ji tiffi ne prapultu, bet
 amžina ghwatą turrētu.

Livisch.	LIV.	Live.
(<i>Westkurland.</i>)	(<i>Livonians of West Courland.</i>)	(<i>Courlande Occidentale.</i>)

Tulgid tāhnō min juhrō amahd, kiz tehg lāhlamd
 fūdahmōfs un fahndamt tāhdōd uotō, ma tāb teidi
 fawahmtō.—*Matt.* 11. 28.

LŌLO (Ba-lōlo) or MONGO.

(*Kongo Free State.*)

Eki Nzakómba okaki benanga benkuma êfe, a
 kâki Bóna'okande owa likínda wae bontu nko
 loswēle os'imedz'ende, a fao fitana, ókónde ifo ata
 loiko lo fao sila.

LUCHU.

(*Luchu Islands.*)

ビ	ウ	ン	イ	テ	ウ
コト	ヅ	ナ	デ	ヲ	ン
— Luke 15. 18.	ミ	ム	チ	メ	メ
	エ	カ	ヲ	ノ	
	テ	、	メ	マ	ヲ
	ヲ	テ	、	ヘ	ケ
	メ	ン	ニ		

LUSHAI.

(Assam.)

Jihova'n Khawvêl a hmangai êm êm, chutichuan a Fapa mal nei chhun a pe a, ama chu tupawh a ring apiang an bo ral lo vang a, chatuana nun an nei nân.

MABUIAG.

(Islands in Torres Strait.)

(*Meerenge von Torres.*)

(*Détroit de Torrès.*)

Kedamai Godau sibaunai ina apal, nuid waean nungu urapon nungu turukiai Kazi, geged maingina mabaeg nubeka kapuakaasin, a gasaman ingaru danalaig. [1900.]

Makassarisch.

MACASSAR.

Macassar.

(Celebes.)

(*Celēbes.*)

(Célèbes.)

[illegible]

MADURESE.

[illegible]

Māghadhisch. **MĀGADHĪ** or **MAGAHĪ**. Māghadi.
(Bengalen.) (S. Behar, Bengal.) (Bengale.)

काहेका अदमोकेर बेटा टहल करवावेकेर लेल नहि
किंतु टहल करैकेर लेल आउर ढेर अदमोन्हिकेर उद्धारके
दाममें अप्पन प्राण देवैकेर लेल अलाह ।

MAGREBI or **MOORISH**.

Magreb. Arabe du Maroc.
(Morocco.)

وجاوجه يَسُوْعُ وقال يَسْرُ يا الشَّيْطَانُ لَآئِهْ مكتوب للربِّ الالهك
تسجد و هو وحده تعبده. Matt. 4. 10, pt.—

Madagassisch. **MALAGĀSI**. Malgache.
(Madagascar.)

Fa toi izao no nitiavan' Andriamanitra izao
tontolo izao, nomeny ny Zanani-lahi Tokana, mba
tsy ho very izay rehetra mino Azy, fa hanana
fiainana mandrakizay.

Malayisch. **MALAY**. Malais.
(Malay Peninsula, &c.)

کارن دمکینله ترساغة الله مغاسیمهې اورغ ایسی دنیا این
سہڅنک دکرنیاکنن انقن یغ توغکل ایت سفای بار غسیاف
یغ فرچای اکندی تیاد ای اکن بناس ملینکن منداقة هیدث
یغ ککل ❖

MALAY (Latin char.).
(Moluccas, &c.)

Kūrna dūmkianlah halnya Allah tūlah mūngasihi
orang isi dunia ini, sahingga dikurniakannya Anak-
nya yang tunggal itu, supaya barang siapa yang
pūrchaya akan dia tiada iya akan binasa, mūlain-
kan mūndapat hidop yang kūkal.

MALAY (Low or Soerabayan).**Platt-Malayisch.***(Batavia, &c.)***Bas-Malais.**

Karna bagitoe Allah tjinta sama doenia, sampe Dia kasih Anaknja jang toenggal, sopaja masing-masing orang, jang përtjaja sama Dia, djangan binasa, mëlainkën ampoenja hidoep jang kékël.

Malayalam.**MALAYĀLAM.****Malayalam.***(Nord-Malabar.) (Travancore & Cochin, N. Malabar.) (Mahé.)*

എന്തെന്നാൽ ദൈവം തന്റെ ഏകജാതനായ പുത്രനിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരത്തനും നശിച്ചുപോകാതെ നിത്യജീവൻ ഉണ്ടാകേണ്ടതിന്നു അവനെ തരുവാൻ തക്കവണ്ണം അത്രത്തോളം ലോകത്തെ സ്നേഹിച്ചു.

Aulua.**MALEKULA** (AULUA).*(S.E. Malekūla, New Hebrides.)**(Malekula-Insel.)**(Ile de Mallicolo.)**See also Pangkumu and Uripiv.*

Ensurua kal i bi tahamuntul tambabe aneta-muntul, tambabe naho hera ara ntok temnis, naho hera Atua Namal tahantil ti balu buku tipse.—*Acts 2. 39.*

Maliseet.**MALISEET.****Maleiset.***(Indians in New Brunswick.)*

Eebüchül Nükskam ědooche-moosajitpün ooskit-kūmīkw wĕjemeloōĕtpün wihwebu Ookwōōsül, wĕ-laman 'mseu wĕn tan wĕlämsütük oohükĕk, skatup ũksekāhāwe, kānookūloo ooteĭnp askūmowsooagün.
[1870.]

Maloisch.

MĀLO.

Malo.

*(St. Bartholomew, New Hebrides.)**(Skt.-Bartholomäus-Insel.)**(Ile St.-Barthélemy.)*

A te a loli na mansigae non Cod nia noku uorae,
mei uosocotiku, mei tinaku.—*Mark* 3. 35.

Maltesisch.

MALTESE.

Maltais.

(Malta.)

Ghaliex Alla hecca hab id dinia illi tâ l'Iben tighu
unigenitu, sabiex collmin jemmen bih ma jintilifx,
izda icollu il haja ta dejem.

MALTO, RĀJMAHĀLI, or PAHĀRI.

Radschmahāli.

Radjamahāli.

*(Bengalen.)**(Hill Tribe in Bengal.)**(Bengale.)*

Gosanyith ga qéqle gárehi mar menjath á lagkith
áth ortaquadī Tangaden, ahin patyarur ádgrlor, je juga
juga ujen qaqler athik chichath.

MAMBWE, Eastern.*(East of Lake Tanganyika.)*

Pano Mulungu wakunzile ulimwengu kiuze, hata
kufumizya Mwana wakwe wino wakwasilwe
wenga, antu yano yamamutemwa yatüze yafwe,
lelo yazane upuma uno usikusila.

MANDARIN. *See* Nanking and Peking.

MANDINGO.

Mandingue.

(*S. of R. Gambia.*)

Isi salle i Mari Allaye, is ate dorong batu.—
Matt. 4. 10, pt.

MANIPŪRI or MEITHEI.

(*S. of Assam.*)

করিননো হাইববু ঈশ্বরনা তাইবংপান্না অসিৰু অম্মপ
হুংসিবিবা অসিনি, ইবুংঙো মহাকী অনিম্মদবা মচ্চা নিপা
অহুৰু পিবি, মচ্চা অহুৰু খাজবা মি প্ম্নমক্ অহুৰুদি
মাংহনদনা লোম্বা নাইদবা থবাই ফংলে ।

Manisch.

MANX.

Mannois.

(*Isle of Man.*)

Son lheid y ghraih shen hug Jee da'n theihll,
dy dug eh e ynrycan Vac v'er ny gheddyn, nagh
jinnagh quoi-erbee chredjagh aynsyn cherraghtyn,
agh yn vea ta dy bragh farraghtyn y chosney.

Maori.

MAORI.

Maori.

(*Neu-Seeland.*) (*New Zealand.*) (*Nouvelle-Zélande.*)

Koia ano te aroha o te Atua ki te ao, homai ana
e ia tana Tama kotahi, kia kahore ai e ngaro te
tangata e whakapoho ana kiaia, engari kia whiwhi
ai ki te oranga tonutanga.

Marathisch.

MARĀTHI.

Marâthi.

(Ind. Westk.) (Bombay Presidency.) (Inde Occidentale.)

कां तर देवानिं जगावर एवढी प्रोति केली कीं, त्यानिं आपला एकलता पुत्र दिला, यासाठीं कीं जो कोणो त्यावर विश्वास ठेवितो त्याचा नाश होऊं नये, तर त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त व्हावं ।

MARĀTHI (MODI).

(Bombay Presidency.)

मंतर घेपर जगावर एवढी प्रोति प्रेसु मीं, लुने
 प्रपन्न ठेविल्लता पुत्र ओह्य, मजगीं प्री भे
 म्नेणी लुपण पोश्चाठ ठेपीतो लुच नश
 घेउं नये, तर लुल्ल उपल्लळउं शंपव वपे.

Maré.

MARÉ or NENGÖNE.

Maréen.

(Loyalitätsinseln.) (Loyalty Islands.) (Iles Loyalité.)

Wen' o re naeni Makaze hna raton' o re ten'
 o re aw, ca ile nubonengo me nunuone te o re Tei
 nubonengo sa so, thu deko di ma tango ko re ngome
 me sa ci une du nubon, roi di nubone co numu o
 re waruma tha thu ase ko.

Marquesanisch.

MARQUESAS.

Marquisien.

*(Marquesas Islands.)**(Marquesas-Inseln.)**(Les Marquises.)*

Ua kaoha nui mai te Atua i to te aomaama nei, noeia, ua tuu mai oia i taia Tama fanautahi, ia mate koe te enata i haatia ia ia, atia ia koaa ia ia te pohoe mau ana'tu. [About 1836.]

MĀRWĀRI.*(Rajputana.)*

कांउजिरे ईश्वरने संसारकुं इसडा हेत कीधा कै उएने आपरो एक पैलडो डीकराकुं दिधो कै जिको एक एक मानस उणमाथे परतित करेहे उही नाश नही होवे लेकर अनन्तजीवन पावै ॥ [N. T. 1821.]

MA-SHŌNA. See **Shōna.****MA-TABELE.** See **Tabele.****MAURITIUS CREOLE.**

Kreolisch auf Mauritius.

Créole Mauricien.

*(Mauritius and E. Coast of Madagascar.)**(Mauritius.)**(Ile de la Réunion.)*

Parski Bondié ti telman contan le mond ki li fine donne so éne sel Piti, pour ki némport ki met so confians an li, na-pa al dan perdision, mé gaïne la vi eternal.

Maya.**MAYA.****Maya.**

(Yukatan.) (Yucatan, Central America.) (Yucatan.)

Tumen bay tu yacuntah Dioz le yokolecab, ca tu caah u pel mehenan Mehen, utial tulacal le max cu yoczietyol ti leti, ma u kaztal, uama ca yanacti cuxtal minanuxul.

Angola-Sprache.**MEUNDU.****Kimboundou.**

(Angola, W. Africa.)

(Westküste Afrikas.)

(Côte Occ. d'Afrique.)

Mbata Nzambi uazolo kiavulu mungongo, katé uabana mon'é umoxi ngó, pala uoso u mu nikana kafué, maji akale ni mueniu ua bulu.

Mendi.**MENDE or MENDI.****Mende.**

(Sierra Leone.)

(Sierra Leone.)

(Sierre-Léone.)

Gbāmailē Ngéwō iye lōi lo nĩ a ndōloi, ta lo i ngi lōi yakpēi vēni, iye jōni; ta lo nūmui gbi lo ngi hōua lo a tōnya, ē lōhū, kē kūnafo lēvu lo a jō.

MER or MURRAY ISLAND.

(Murray Island, S. of New Guinea.)

Abele absaimarsaimar Ade ra omare gesepem, gako E ekuar abara Uerem netate, epe nole eud kak abele le abi oituli, mamoro E nagri eded aseamur kak.

Mexikanisch.

MEXICAN or **AZTEC.**

Mexicain.

(Mexico.)

Têhuatl tic moteotiz in motlâtôca teo yhuan icel
yêhuatl tic tequipanoz.—*Luke* 4. 8, pt.

Mikmak.

MICMAC.

Miqmaque.

*(Indians of Nova Scotia.)**(Neu-Schottland.)**(Nouvelle-Écosse.)*

Mudu Niescam teliksateus usitecumu wedji
igunum-wedgub-unn neuktu-bistadjul ucwisul,
cûlamân m'sit wen tan kedlamsite utîncu, mæ
unmادت jinpuε, cædu uscεts apcuaεwe mîmadjuocun.

Mohawk.

MOHAWK.

Mohawk.

*(Canada.)**(Indians W. of Niagara.)**(Canada.)*

Iken ne Yehovah egh ne s'hakonoronghkwa
n'ongwe, nene rodewendeghton nene raonhàon
rodewedon rohhàwak, nene onghka kiok teyaka-
weghdaghkon raonhage yaghten a-onghtonde, ok
denghnon aontehodiyendane ne eterna adonhèta.
[1805.]

MÖN. See **Talain.****MONGO.** See **Lôlo.**

Mongolisch.
(*Mongolien.*)

MONGOL (*Manchu char.*).
(*Mongolia.*)

Mongol.
(*Mongolie.*)

LITERARY VERSION by SWAN and STALLYERASS.

ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ
ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ
ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ
ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ
ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ ᠠᠨᠤ

MONGOL (KALKHAS).*(S. Mongolia.)*

Version by EDKINS and SCHERESCHEWSKY.

ᠮᠤᠩᠭᠣᠯ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ
 ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ
 ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠯᠤᠰ

Matt. 5. 16.—

MOORISH. *See Magrebi.***MORDVIN or MORDOFF** (ERSA).**Mordwinisch.****Mordouine d'Erza.***(On the Oka and Volga.)*

Пазысь пѣтя вечкизень масторлангсотьнень, максызе
Соньцинь вейке-чачозь цѣранзо, Эрва кеміезэ Сонь илязо
ѣма, а эрязо пингень пинге.

MORDVIN or MORDOFF (MOKSHA).**Mordwinisch.****Mordouine de Mokcha.***(Russland.)**(Russia.)**(Russie.)*

Шкайсь тяшкава кельгезень мастърлангстѣтъненья, менъ
максъзя Соньпенъ фяшачеф Цѣранц, аныцяк кеміец Сонь
тыза юма, а эряза пиньгень пинге.

Motu.**MÔTU.****Motou.***(Port Moresby, New Guinea.)**(Neu-Guinea.)**(Nouvelle-Guinée.)*

Inai, Dirava ia tanobada e ura henia lalo dikamu,
ia ia natuna vara hedeā vada eme heni, taunima-
nima idoidiai ia bae kamonai henia idia basi eme
mate, idia mauri hanaihanai bae me abia.

Mundari. MUNDĀRI, HŌRO, or KŌL. Moundari.*(Koles of Chota Nagpore.)*

चिअचि परमेश्वर ओते दिसुमके नेलकाए दुलड़ केदा
चि इनी अया मियदगे होनए एमकिआ चि ओकीए
इनीतारे बिश्वासेआए इनी अलोकाए नाशो बतिकम
जनाव२ रा जीदोए नमेका।

MURRAY ISLAND. *See Mer.*

Nepali. **NAIPĀLI** or **PĀRBATIĀ.** Népali.
(*Nepal.*) (*Nepaul.*) (*Népāl.*)

किनभन्ने ईश्वरले यस्तोरि संसार सङ्ग प्रेम गर्‍यो उस्ले
आफ्नु एक्ले पुत्रलाई दियो उ मांथि विश्वास गर्ने जनंगे
नष्ट न हवस् तर त्येस्लाई अजम्मरे जीउनि हवस् भन्ने
खातिरले ।

Namaqua. **NAMA** or **KHOI-KHOI.** Namaqua.
(*Great Namaqualand.*)

||Natigoseb gum Eloba !hūb-eiba gye Inamo, ob
gye llēib di lguise !nai hã lgōaba gye ma, llēib !na
ra †gomn hoan gā-llō tite se, xawen nī lamō ũiba
ū-ha se.

Nan-king. **NANKING** (S. MANDARIN). Nankin.
(*Nanking and Neighbourhood, China.*)

惜	着	免	給	上
世	長	得	世	帝
人	久	永	人	把
如	的	遠	使	獨
此。	生	受	那	生
	命、	苦、	信	的
	上	可	他	兒
	帝	以	的	子、
	愛	得	人	賜

Narrinyeri.

NARRINYERI.

Narrignéri.

(S. Australia.)

Lun ellin Jehovah an pornun an Narrinyeri: pempir ile ityan kinauwe Brauwarate, ungunuk korn wurruwarrin ityan, nowaiy el itye moru hellangk, tumbewarrin itye kaldowamp. [1864.]

Otji-ndonga.

NDONGA or OVAMBO.*(Ovamboland.)*

Ošoka ohoole ja Kalunga, okuhoola uujuni oja li ji sike mpa šo kua gandja omuna gue omūvalua aguike, opo šaa ngoka he mu itaale, kaa kane, ihe a mone omueño gualuhe.

Neger-Englisch. NEGRO-ENGLISH. Négro-Anglais.*(Holländisch-Guiana.) (Surinam.) (Guyane hollandaise.)*

Bikasi Gado ben lobbi ala soema so, tee a gi da wan lobbi Pikien vo hem abra; vo ala soema, disi bridebi na hem, no moe go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

NENGŌNE. *See Mārē.***Neu-Pommern. NEW BRITAIN. Nouvelle-Bretagne.***(New Britain, Bismarck Archipelago.)*

Taqo Kalou i qa mari ra rakarakana quanaqunan para dari, i qa tul tara Natuna, ma ia kaka ra kopono ka, upi ia nam i nurunuru tana na laun tukum, ma koko na wirna.

Nguna.

NGŪNA.

Ngonnais.

(Neu-Hebriden.) (New Hebrides.) (Nouvelles-Hébrides.)

Nalakena Supe e roromi maramana tapala waina e pitua ki Natuna sikerau aneana, naga sara natañoli waina eu saralomau asa euga ta mate mau, ma euga veani namauriana waina e tu mau tu.

Niassisch.

NIAS.

Niassien.

(Island of Nias, near Sumatra.)

(Insel bei Sumatra.)

(Ile près de Sumatra.)

Ya'odo edōna máoso ba múido hō namāgu, idōlō mañuā'o hōñia: hē áma! ya'odo hó motōrōna bakō sorūgo, ba fametahóu.—*Luke 15. 18.*

Nikobarisch.

NICOBAR.

Nicobarais.

(Nikobar-Inseln.) (Nicobar Islands.) (Iles Nicobar.)

Gāũ bǎiũh, anschiānhēsī tā lāngan bǎiũh tā tōmri sīēl ten tiōē, tiōē hīo wī lǎpāh ten üffē.—*Matt. 11. 28.*

Ningpo.

NINGPO.

(Ningpo and Neighbourhood, China.)

Ing-we Jing-ming æ-sih shü-kæn-zông zing-ts-ü s-loh Gyi doh-seng Ng-ts, s-teh væn-pah siang-sing Gyi go feh we mih-vông, tu hao teh-djoh üong-yün weh-ming.

Niue.

NIUÉ.

Nioué.

*(Savage Island, S. Seas.)**(Insel in der Südsee.)**(Ile de la Mer du Sud.)*

Nukua pihia mai e fakaalofa he Atua ke he lalolagi, kua ta mai ai hana Tama fuataha, kia nakai mate taha ne tua kia ia, ka kia moua e ia e moui tukulagi.

NKONDI.*(Nyassaland.)*

Basangalufu abā ndumbula inyelu, buno isabikū-nketaga Kyala.—*Matt.* 5. 8.

NOGAI or KARASS TÜRKI.**Karass-Türkisch.****Turc de Karassi.***(Tatars in Cis-Caucasia.)*

زیرا الله دنیایی شویله سودیکه کندو بر بچک اوغلین ویردی تاکه
هر کیم اگا اینانورسه هلاک اولیه اقا ابدی دیرلکی اوله ❖

NÖGUGU.*(Santo Island, New Hebrides.)*

Atua om pulpaa ne lepa, suria, nikin mekui notun pulan mwer tewa, mo ti toua ta omtowai nikin, ma sap atja, nikin meuri roprop.

Norwegisch. NORWEGIAN. See Danish. Norvégien.

Nubisch.

NŪBIAN (FADIDJA).

Nubien.

(*Dongola.*) (*Muhammadans about Dongola.*) (*Dongola.*)

Wēi nōrīn arādag awa, in-gōn an Enḡalin, in-gōn an essilin, in-gōn an ēnnin.—Mark 3. 35.

NUBIAN (*Arabic char.*).

وَيَّيْ نَوْرِنَ آرَادَهٗ قَ آوْ اِنْ قُونْ اَنْ اَذَقْلِنَ اِنْ قُونْ اَنْ اَسْلِنَ

Mark 3. 35.—اِنْ قُونْ اَنْ اَيِّنْ نِنَ.

Nupe.

NUPE.

Nupé.

(*Upper Niger, W. Africa.*)

Ebo Sòkó cī inže kũ aci, na ũlà Eji mọciũ nini kête yà, ebo zāndōndo nã j̄nyerda bè ũyĩ, ũgàgbĩà, amá ũgàdé rai ábadá.

NYAMWÉZI.

(*German E. Africa.*)

Kuishi wose walite vikowa via Kuwo, omueni mdugu wane na lumbu na nina.—Mark 3. 35.

NYANJA or **CHI-NYANJA** (EASTERN VERSION).

(*East and S.E. of Lake Nyassa, Africa.*)

Chifuko Mlungu adalikonda jiko, mpaka kupeleka Mwana wake wa yeka, kuti ali yenche avome layo pa iye asataika, nampo apate umoyo wosatela.

NYANJA or CHI-NYANJA (UNION VERSION).*(West and S.W. of Lake Nyassa, Africa.)*

Odala ali oyera mtima : cifukwa adzacedwa ana
a Mulungu.—*Matt.* 5. 8.

Nyika.**NYIKA or KINĪKA.***(Mombasa, E. Africa.)*

Niime, nienende kua babayango, ni-mu-ambire,
hewe baba, nizikossa hatta uwinguni na emberreso.—
Luke 15. 18. [1848.]

NYŌRO.*(N.W. of Victoria Nyanza, Africa.)*

Baitu Ruhanga nukwo yagondeze ati Ensi,
nahayo Omwanawe ayazairwe omu wenka, omuntu
wena anyakumuikiriza aleke okubura, baitu atunge
obwomezi obutahwaho.

OJIBWA or CHIPPEWA (*Latin char.*).**Odschibwae.***(Inland, South of Hudson's Bay.)*

Apeech zhahwaindung sah Keshamunedoo ewh
ahkeh, ooge-oonje megewanun enewh atah tatabe-
nahwa Kahoogwesejin, wagwain dush katapwa-
yainemahgwain chebahnahdezesig, cheahyong dush
goo ewh kahkenig pemahtezewin.

Odsicbwae.**OJIBWA** (*R. C. char.*).(*Saulteaux Indians.*)

Gaepij shauendk *sv* vishemanito iu aki, ogionjimi-
giuenvn iniu etv tibinaue gaoguisijin, aueguen drsh
getebueienimaguen jibvnatizisig, jiaia₂ dvsh go iu
kagige bimatiziuin.

ŌRIYA. *See Ūriya.***Ossetinisch.****OSSET.****Ossète.**(*Kaukasus.*)(*Central Caucasus.*)(*Caucase.*)

Цæмæйдæридтæр Хъцаӕ афтæ баӕарста дӕнеи, æмæ
 Јæ јӕппæггӕрд Фвртјвдæр радта ӕмæп, пæмæј Ӕј гæј
 ӕрна, ӕј ма фæсæфа, фæлæ ин ӕа æнӕсон пард. [1864.]

OTSHI. *See Ashanti.***OVAMBO.** *See Ndonga.***PAHĀRI.** *See Malto.***Fan.****PAHOUI** or **FAÑ.****Pahouin.**(*Französ. Kongo.*)(*Sur l'Ogôoué, Congo Français.*)*See also Fang.*

Wumege Yeôva Nzame wüia ; boñe bisé bya
 étam.—*Matt.* 4. 10, pt. [Pasteur E. Allégret's
 version, 1902.]

Pali.

PĀLI.

Pali.

(Ceylon.)

(Ceylon, &c.)

(Ceylan.)

ကသ္မာတံသဒ္ဓဟိံ သဗ္ဗေ အဝိနာသေတွာ
 အနုဘိဋ္ဌိတံလဘိတံ ဒေဝေါ သကေကဋ္ဌာတ
 ပုတ္တံ ဒတွာ လောကပေတ္တကပေမေသိ။

PANAIETI.

(British New Guinea.)

E etotoi Eaboaine wana bapatanek i henapoan,
 eia tariu ge, nu ge, nain ge.—*Mark* 3. 35.

Pangasinan.

PANGASINAN.

Pangasinan.

(Luzon, Philippine Islands.) (Luçon.)

Ta ontan so inpanğaroy Dios so mundo nia, ta
 initer to so Anac ton Boebocton, piano ag nabalanğ
 so amin ya manisia ed sicato, no ag oala to so
 bilay andi angaan.

PANGKUMU.

(East Malekūla, New Hebrides.)

(Malekula-Insel.)

(Ile de Mallicolo.)

See also **Malekūla** and **Uriiv.**

Atua enjejaricini fenu apan berag, mi re Natin
 soko me san, ca hataga rerurime ran bi se mej, bi
 tori me mauran vec aig tue.

Panschabi.

PANJĀBĪ or **SIKKH.**

Pondchabi.

(Sikkh in Gurmūkhī characters.)

ਕਿੰਉਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੈ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ
 ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸ ਨੈ ਆਪਣਾ ਟਿਕਲੇਤਾ
 ਪੁਤ੍ਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਹੋਰਕ ਜੋ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਹਜਾ
 ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਗੋਂ ਸਦੀਪਕ
 ਜੀਉਣੁ ਪਾਵੇ ।

PARSI-GUJARĀTĪ. *See Gujarātī.***PASHTŌ** or **AFGHĀNĪ.**

Paschto, oder Afghanisch.

Pachto.

(Afghanistan.)

څکه چه الله له جهان سره داسي مينه وکړه چه ابن وحيد خپل
 ئي ورکړ تاچه هرڅوک چه په ده امان راوړي هلاک نه شي بلکه
 ابدي ژوندون ولري *

Se-pedi.

PEDI or **SE-PEDI.**

Pédi.

*(Nördl. Transvaal.) (N. Transvaal, S. Africa.) (Nord du
 Transvaal.)*

χobane Modimo o ratile lefase byalo, oa ba oa le
 nēa Moroa oa oná e a tsoetšoexo a nnoši, χore e
 moñoe le e moñoe e a dumelaχo χo eena a se ke a
 la'lexa, eupya a be le bophelo byo bo sa felexo.

PEGON. *See Jāvanese.*

Pegu.

PEGU. *See Talain.*

Pégou.

Peking.

PEKING (N. MANDARIN).

Pekin.

(Peking and Neighbourhood, China.)

亡	賜	上
必	給	帝
得	他	憐
永	們	愛
生。	叫	世
	凡	人
	信	甚
	他	至
	的	將
	不	獨
	至	生
	滅	子

PEKING (N. MANDARIN, *Latin char.*).

Shang-ti lien-ai shi ren, shen chī tsiang tuh-seng
 Tsī ts'ī-kih t'a-men, kiao fan sin T'a tih puh chī
 mieh-uang, pih teh iong-seng.

Permisch.

PERM.

Permien.

(Perm, &c., Russia.)

Асвать Господь енвö юрбыт и сывö öтыквö свужит.—
Matt. 4. 10, pt.

Persisch.

PERSIAN.

Persan.

زيرا خدا جهان را اين قدر محبت نمود كه
 پسر يکانه خود را داد تا هر كه بر او ايمان آورد
 هلاک نكردن بلكه حيات جاودانى يابد *

PERSIAN *(Arabic char.).**(Arabische Schrift.)**(Caract. arabes.)*

زيرا خدا جهانرا اينقدر محبت نمود كه پسر يکانه خود را داد تا
 هر كه بر او ايمان آورد هلاک نگردد بلكه حيات جاودانى يابد *

Piemontesisch.

PIEDMONT.

Piémontais.

Pèrché Iddiou a l ha voulsù tantou ben al mound,
 ch'a l ha dait so Fieul unic, pèrchè chiounque a i
 prèsta fede a perissa nen, ma ch'a l' abbia la vita
 eterna.

Pokomo.

POKŌMO.

Pokomo.

(Lamu, E. Africa.)

Koro hivihivi Muungu kajudsaka lumwengu, haṭa kamuyavya Mwanawe madiani, kwakwamba yude jwonse amuhikizie jeje adsekwara, ela awe na moja usiwosia.

Polnisch.

POLISH.

Polonais.

(E. Prussia.)

Albowiem tak Bóg umiłował świat że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny.

POLISH *(Latin char.).*

Albowiem tak Bóg umiłował świat, że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny.

Popo.

PŌPŌ or GŪNŪ.

Popo.

*(Dahome.)**(Dahomey.)**(Dahoméén.)*

Na Iiwheyewhe so yiwan na aihon kedē somo, bo edo yi Ovię-jiji dopo kedē lo so nã mi, domo mēdepopoe ehe yi eton se ma to na dön, mowę ena so tindo gbè he madopodó.

Portugiesisch.

PORTUGUESE.

Portugais.

Porque Deus amou o mundo de tal maneira, que deu o seu Filho unigenito, para que todo aquelle que n'elle crer não pereça, mas tenha a vida eterna.

Provençalisch.

PROVENÇAL.

Provençal.

(S. France.)

Per rasou qu'aquel que fo la voulountat de Dieu,
es moun fraire e ma sorre e ma maire.—*Mark* 3. 35.

PUNTI. *See Canton.*

Quāgutl.

QUĀGŪTL or KWĀGŪTL.

Qāgoutl.

*(Vancouver's Island.)**(Vancouver-Insel.)**(Ile de Vancouver.)*

Kā God tāks aula ā tlāhwila nūq sa awīnāgwīsīk,
lā gītī tsī zaw sīs hīgāmā Kwanūq, kā kīsīkl tsī tlīl
klī da ūqīs klā kī, lā glākl hīmunīs qīlākl.

Quitschua.

QUECHŪA.

Quechua.

*(Chile, Peru.)**(Chili, Peru.)**(Chili, Pérou.)*

Pachacamackea chicatami runacunata munarca,
chay Zapallay-Churinta kokeurea, tucuy paypi yñiic,
mana huañunapac, uiñay cauzaytari apinanpac.

QUICHÉ.

Quiché.

(Central America.)

Rumal are bila quibanon u rahoybal Dios, xauī
ri nu ghaquitz, nu nan.—*Mark* 3. 35.

RĀJMAHĀLI. *See Malto.*

RANON.*(Ambrym, New Hebrides.)**See also Fanting.*

[St. Matthew was printed in New Zealand in 1899,
but no copy has yet reached the Bible House.]

Rarotonga.**RAROTONGA.****Rarotongais.***(Hervey Islands.)*

I aroa mai te Ātua i to te ao nei, kua tae rava
ki te oronga anga mai i tana Tamaiti anau tai, kia
kore e mate te akarongo iaia, kia rauka ra te ora
mutu kore.

RIFI. *See Berber.***Romanisch.****ROMANSCH** (LOWER).**Romanche.***(Schweiz.)**(Engadine, Switzerland.)**(Suisse.)*

Perche cha Deis ha tant amâ il muond, ch' el ha
dat seis unigenit Figl, acio cha scodün chi craja in
el non giaja a perder, ma haja la vita eterna.

ROMANSCH (OBERLAND).*(Grisons, Switzerland.)*

Parchei Deus ha teniu il mund aschi car, ca el
ha dau siu parsulnaschii figl, par ca scadin, ca crei
en el, vomì buc á perder, mo hagi la vita perpetua.

ROMANSCH (UPPER).*(Engadine, Switzerland.)*

Perche Dieu ho taunt amo il muond, ch' el ho do
sieu sulgenuieu Figl, acciò cha scodün, chi craja in
el, nun giaja a perder, mo hegia la vita eterna.

Ronga.**RONGA.****Ronga.***(Near Delagoa Bay.)*

Hikuba Šikwembu ši ɾandile misaba ša ku nhati
ši ko, ši nyika Nwana wa šone lwey'a tšaliwiki
a li ša kwe, lešaku mani na mani lwey'a pfumelaka
ku yene a nga tšhuki a lahleka kambe a kuma
butomi le'byi nga gamikiki.

Rotuma.**ROTUMA.****Rotuma.***(Südsee.)**(S. Seas.)**(Mer du Sud.)*

Ne e fuamamau ne hanis on Oiitu se rantei, ia
na on Lee eseama, la se raksa teu ne lelea ne maa
se ia, la iris po nra ke mauri seesgataaga.

Rumänisch.**ROUMÂN** *(Cyril char.).***Roumain.***(Roumania.)*

Кѣчи аша а іѣвѣт Дѣмнезеѣ лѣмеа, кѣ а дат не Фііѣл
сѣѣ чел ѣнѣлнѣскѣт, ка тот чел че кpede ѣн ел сѣ нѣ
неарѣ, чі сѣ аѣѣ вѣіаѣѣ вѣчнѣкѣ.

ROUMÂN (*Latin char.*).

Că așa a iubitu Dumnezeu lumea, în câtu a datu pre Fiiulu seu celu unulu-nascutu, ca totu celu ce crede in elu, sá nu se pérda, ci să aibă viétá eternă.

ROUMÂN (*MACEDONIAN*).**Macedonisches Rumänisch.****Macédo-Roumain.**(*Macedonia, Albania, and Thessaly.*)

Așa s'luminedă lumina vóstră di'naintea ómenilor, ca s'védă nășî faptele a vóstre acele bune, și să glorifică Tatălă a vostru ațelă din țeră.—*Matt. 5. 16.*

Russisch.**RUSS.****Russe.**

Ибо такъ возлюбилъ Богъ міръ, что отдалъ Сына своего едиnorodнаго, дабы всякій, вѣрующій въ Него, не погибъ, но имѣлъ жизнь вѣчную.

Ruthenisch.**RŪTHEN.****Ruthène.**(*Klein-Russland.*)(*Little Russia.*)(*Petite Russie.*)

Так бо полюбів Бог свѣтъ, що Сина свого єдиnoróдного дав, щоб ко́жен ві́руючий в не́го не погі́б, а мав життє ві́чне.

RŪTHEN (*Latin char.*).(*Little Russia.*)

Vstavšy poidu do ōtcā mōieho, i zkažu iemū: Ōtče, zhrisýv iem protiv neba i pered tobòv.—*Luke 15. 18, pt.*

Sagalla.

SA-GALLA.

Sagalla.

*(E. Central Africa.)**(Äquatorial-Afrika.)**(Afrique Equatoriale.)*

Kwani mlungu washaille masanga 'gose, hatta akamfunya Mwana wake avelo mojori, uo wose amdumusa sehaita, ela apate uzima 'gwa kale na kale.

Saibai.

SAIBAI.

Saibai.

*(Islands in Torres Strait.)**(Meerenge von Torres.)**(Détroit de Torrès.)*

Mi mabaeg Augadan ia ubin-mepa, ngau kutaig senau, a ngau kutaig senau, a ngau babad, a ngau apu. —*Mark 3. 35.*

Samoanisch.

SĀMOA.

Samoan.

*{Navigators' Islands.}**(Schiffer-Inseln.)**(Iles des Navigateurs.)*

Auā ua faapea lava ona alofa mai o le Atua i le lalolagi, ua ia au mai ai lona Atalii e toatasi, ina ia le fano se tasi e faatuatua ia te ia, a ia maua e ia le ola e faavavau.

Samogitisch.

SAMOGIT.

Samogitien.

(Korvo, Russia.)

Nesā taipō Diemas numitējo swieta, jog Sunu sawo wiengimusī dāwe : idānt kiefwienas, furs ing jī tif, ne pražutu, bet turētu amžina gimāta.

SAMOGIT (*Latin char.*).

Nésa taipo Dievas numilejo swietą, jog Sunu sawo
wiengimusi dáwe, idánt kiekwienas kurs ing ji tik, ne
pražutu, bet turétu ámžiná giwátą.

Sangir.

SANGIR.

Sangirais.

(*Sangir Islands, Malay Archipelago.*)(*Sangir-Inseln.*)(*Iles Sangir.*)

Karna kerenee Ruata seng kimendagu dunia, hakiu
i Sie seng nangonggo u Ahuse-ese mansenbau, tadeau
senkatau-senkatau, ko mangiman si Sie, kumbahan
mawinasa, kaiso managuang pětatembiahe kakal ene.

Sanskrit.

SANSKRIT.

Sanskrit.

(*Sacred Language of the Brahmans.*)

यत ईश्वरो जगतीत्यं प्रेम चकार, यन्नि-
जमेकजातं पुत्रं ददौ, तस्मिन् विश्वासी
सर्वमनुष्यो यथा न विनश्यानन्तं जीवनं
लप्स्यते ।

SANSKRIT (*Grandham or Tamil char.*).(*For use in S. India.*)

யத ஂஸ்வரோ ஜமதீக்ஷம் ப்ரெஜகார,
யநிஜ ஜெகஜாதஃ பூத்ருஃ டிதௌ தவ்நிநு வி
ஸ்வாஸீ ஸவத்ருநுஷ்யோ யயா நவிநஸ்யா
நநஂஜீவநம் அஸ்யதே ।

Santali. **SANTĀLI** or **HOR** (*Bengālī char.*). **Santali.**
 (*Bengalen.*) (*N. W. Bengal.*) (*Bengale.*)

এন্তে ঈশ্বর দ ধারতিরেন কো হুনাঃ এ হুলাড়কেং কোআ,
 আইঃরেন একাপ্ত হপনে এমকেদেতয়া, যেমন উনিরে
 সানাম পাতিয়াউঃকো আলোকো নষ্টোঃ ; বিচকোম জায়জুগ
 জিওন কো এগাম ।

SANTĀLI (*Latin char.*).

(*In Lat. Schrift.*) (*N. W. Bengal.*) (*En caract. latins.*)

Ente Isor do dharti renko nuna'e dulaṛket'koa,
 a:ren ekaput Hopone emkedetaea jemon unire
 sanam patiau'ko aloko nosto', bickom jaejug jion-
 ko nam.

Sardinisch.

SARD.

Sarḁe.

(*Cagliaritan Sardinia.*)

A s' improvvisu inci fiat istetia cun s' angelu una
 multitudini de s' esercitu de su celu, chi laudanta
 a Deus narendi: Gloria a Deus in is celus altissi-
 mus, Paxi in terra Intre is ominis a Issu aggra-
 dessius!—*Luke* 2. 13, 14.

SE-CHUĀNA. *See Chuāna.*

SENA.*(Near mouth of the Zambesi.)*

Pakutì uyo wa ku-cita mafunilo a Mulungu, ndie mbale-anga na mbale-anga wa nkazi na mama.
—*Mark* 3. 35.

SEN-TEBELE. *See Tabele.***SE-PEDI.** *See Pedi.***Serbisch.****SERVIAN or SERB.****Serbe.***(Servia.)*

Јер Бугу тако омиље свијет да је и сина својега јединороднога дао, да ни један који га вјерује не погине, него да има живот вјечни.

Kroatisch.**SERVIAN** (*CROAT, Latin char.*).**Croate.***(Kroatien.)**(Croatia.)**(Croatie.)*

Јер Бугу тако омиље свијет да је и сина својега јединороднога дао, да ни један који га вјерује не погине, него да има живот вјечни.

SE-SŪTO. *See Sŭto.***SE-TLAPI.** *See Chuāna.***Ki-Sambāra.****SHAMBĀLA.***(Usambara, German E. Africa.)*

Vizagondwa: umgintile mazwi Zumbe Mulungu ywako ukamvike ikedu.—*Luke* 4. 8, pt.

Schan.

SHAN.

Chan.

ခပ်လိပ် အင်္ဂုလ်ဝင်လင် အခမ်းမင်ဂလ်အော်။
လွင်မခင်လံ၊ ခပ်အခင်ဘက်၌ အဖြူမိခင်လင်အော်။-

Matt. 5. 8.

Schang-hai.

SHANGHAI.

Chang-hai.

(Shanghai and Neighbourhood, China.)

个	撥	實	爲
人,	伊	蓋	上
勿	拉,	拿	帝
滅	使	伊	愛
亡	凡	个	世
咾	係	獨	界
得	相	養	上
着	信	兒	人,
永	兒	子,	造
生。	子	賞	於

SHŌNA.

Mwari akaida nyika akadai, akapira Mwanako-
mana wake wakazwarwa oga, kuti bose banotenda
iye barege kufa, babe upenyu bgusingaperi.

Siamesisch.

SIAMESE.

Siamois.

(Siam.)

เหตุว่าพระเจ้าทรงพระเมตตาความรักชดอมะ
 นุษย์ในโลกย์ เพียงโปรดประทานบิยะ
 บตรองค์เดียวนั้น มิให้ผู้ใดที่เชื่อในพระ
 องค์นั้นถึงที่นินพหายน

SIKKH. See Panjābi.

Sindhi.

SINDHI.

Sindhi.

(Nordwestindien.) (N. W. India.) (Inde du nord-ouest.)

چا کان تہ خُدا جہان کي اِھڙو پيارو رکيو جو پنھنجو
 ھڪڙوئي جِٹُل پُتُ ڏنائُ تہ جيڪو ڪو تنہ تي وِساہُ
 آڻي سو جِٹُ نہ ٿئي وِترِ ھميشہ جِٹُل لھي

SINDHI (Gurmūkhī char.).

(In Gurmūkhī-Schrift.)

(En caract. gourmoukhis.)

ॐ ਘਾਂ ਤਈਸ੍ਰੁ ਜਗਤ ਖੇ ਏਹੁ ਜੇ ਪਿਆਰੇ ਰਖਏ ਜੇ ਪਰੰਜੇ
 ਗਿਰਿਏ ਈ ਜਲਮਲੁ ਪੁਟੁ ਡਿਠਾਈਂ ਤ ਜੇਰੇ ਰੇ ਤਨਿ ਤੇ ਦੇਸਾਹੁ
 ਮਾਲੇ ਮੇ ਨਾਸੁ ਨ ਖਿਏ ਦੇਤਰਿ ਸਰਾ ਜਿਅਲੁ ਲਹੇ ॥

SINHĀLI or SINGHALESE.

Singhalesisch.

Cinghalais.

(Ceylon.)

(S. Ceylon.)

(Ceylan.)

මක්භිසාද උභයගුණස්ථේ අදාගා ගන්තා පිය-
ලෙලාම චිකාස කොච සදකාල පිවතය ලබන
පිනිස දෙවියනගුණස්ථේ නමගුණස්ථේගේ ඵක
ථානපුත්‍රයා දෙමින ලොවට ස්ථමන කරුණා කළ
සේක.

Spr. d. Sklaven, **SLAVE** (*Latin char.*).

Slavé.

oder Hundsrippen-Indianer.

(Mackenzie River Indians.)

Tta ekaonte Niotsi nun goinieto, te Yazi thligi yi
koganiti, tene oyi yekeinithet, tsiadothet ka ile, ithlasi
kondi katheo olili.

SLAVÉ (*Syllabic char.*).

၎ဃ၎ဃ ဟ၎၎ ၎် ၎၎၎၎၎, ဃ ဃ၎ ၎၎၎ ၎
၎၎၎, ဃ၎ ၎၎ ၎၎ ၎၎၎ ၎၎၎၎ ၎၎ ၎,
၎၎၎၎ ၎၎၎ ၎၎၎ ၎၎၎ ၎.

SLAVONIC.

Slavonisch.

Slave ecclésiastique.

(Russia.)

Та́кѡ бо возлюбѣи Бѣ́ѡ мі́ръ, ѣ́кѡ ѣ́ Сѣ́ѡ свое́го
ѣ́диноро́днаго да́лаѡ ѣ́сть, да вса́кѡ вѣ́рѡѡѡ вѡ
ѣ́нь, не погѣ́бнетѡ, но ѣ́матѡ живо́тѡ вѣ́чныѡ.

Slovakisch.

SLOVAK.

Slovaque.

*(N. W. Hungary.)**(Nordwestliches Ungarn.)**(Hongrie du nord-ouest.)*

Nebo tak Bôh miloval svet, že Sina svého gedno-
rodeného dal, abi každý, kdo veri v něho, nezahinúl:
ale mal život věční.

Slovenisch.

SLOVEN.

Slovène.

*(Südösterreich.)**(S. Austria.)**(Autriche mérid.)*

Kajti tako je Bog ljubil svet, da je sina svojega
edinorojenega dal, da kdorkoli veruje va-nj, ne pogine,
nego da ima večno življenje.

SOERABAYAN. See **Malay, Low.****SŌGA.***(Equatorial E. Africa.)*

Okuba Kibumba weyagonza ekyalo mbatio,
nokuwayo yawayo Omwanawe eyazalwa omulala
mwene, kisi muntu yena amuvugirira alobe okuteka,
aye abere nobulamu obutawawo.

Spanisch.

SPANISH.

Espagnol.

Porque de tal manera amó Dios al mundo, que
ha dado á su Hijo Unigénito, para que todo aquel
que en él cree, no se pierda, mas tenga vida eterna.

SUKŪMA.*(S. Victoria Nyanza.)*

Kulwesho Mulungu waliotogwa no nsi, geti onwinha Mwana wakwe omo wike, geti buli munhu wakunzunya, atojunila, aliyo inhiwe bupanga butoshila.

Sundanesisch.**SUNDANESE.****Sondanaïs.***(Java.)**(Java.)**(Java.)*

كَرَن سَكِتُو مِئْسَهَن اَللهُ كَا اَلَمْ دُونِبَا مُوْعِبَكِه دَوْغَكَف كَا
مَقَرِن فُوتَرُ نُو نُوْعِبَكِلْ سُوْفِيَا اُوْعِبَكِلْ ۲ جَلَم نُو فَرَجِيَا كَا
دِبَا هَمُو جِلَك سَرَت مَنَع هِرُوف نُو لَقَبَكْغ *

Sesuto.**SŪTO.****Sessouto.***(Süd-Afrika.)**(Basuto Land.)**(Afrique du sud.)*

Hobane Molimo o ratile lefatše hakalo, o bile oa le nea Mora oa oona ea tsuetsoeng a 'notši; hore e mong le e mong ea lumelang ho eena, a se ke a timela, a mpe a be le bophelo bo sa feleng.

SWAHILI (ZANZIBAR).**Suaheli von Zanzibar.****Souahéli de Zanzibar.***(E. Africa.)*

Muungu ameupenda ulimwengu, hatta akamtoa Mwana wake wa pekee, amwaminiye yote wasipotee, illa apate uzima wa milele.

SWAHĪLĪ (*Arabic char.*).(*In arabischer Schrift.*)(*En caract. arabes.*)

مَوْغٌ أَمُودٌ وَلَمِغٌ حَتَّى أَكْمَتَا مَانَ وَكِ وَبِكِي أَمَامِنِي يَت
 أَسْبُتِي إِلَّا أَبَتِ وَزِمَ وَمِلِيلِ ۞

SWAHĪLĪ (*MOMBASA*).**Suaheli von Mombasa.****Souahéli de Mombaz.**(*E. Africa.*)

Kwani Mwenyiezi Mngu jinsi alivyoupenda
 ulimwengu, amewapa wat'u Mwanawe mzaliwa
 pekee, killa mwenyi kuamini kwakwe asipotee,
 awe na uzima wa milele.

SWATAU.**Chinesisch von Chao-Chao.****Chinois de Chao-Chao.**(*Swatow and Chao-Chow, China.*)

In-üi Siāng-tì hièⁿ ài-sieh sì-kài, chī-kàu Chiang
 I kakī tók-seⁿ kái Kiáⁿ lái sù-pun, sái huām sìn-
 kǒu I kái nāng, mién sí-buāng, huán-túg ōi tit
 íóng-seⁿ.

Schwedisch.**SWEDISH.****Suédois.**

Ty så älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde
 Son, på det att hwar och en som tror på honom icke må
 förgås, utan hafwa ewigt lif.

SWEDISH (*Latin char.*).

Ty så älskade Gud världen, att han utgaf sin
 enfödde Son, på det att hvar och en, som tror på
 honom, icke må förgås utan hafva evigt lif.

SYRIAC (ANCIENT) or **ARAMAIC**.

Alt-Syrisch. Aramäisch.

Syriaque ancien.

(Parts of Syria and Travancore.)

ܐܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܡܪܝܢ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ
 ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ
 ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ
 ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ

Neu-Syrisch.

SYRIAC (MODERN). Syriaque moderne.

ܐܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܡܪܝܢ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ
 ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ
 ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ

Syrjänisch.

SYRJEN.

Syrjène.

(Vologda.)

Господы Јенлы јурбиты, Сылы отныслы кесјал.—
Matt. 4. 10, pt.

Syro-Chaldäisch. **SYRO-CHALDAIC.** Syro-Chaldéen.

(*Syriac in Nestorian characters.*)

(*Syrisch in Nestorianischer Schrift.*)

(*Syriaque en caractères nestoriens.*)

ܐܢܚܢܢ ܢܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ.
ܐܢܚܢܢ ܢܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ.
ܐܢܚܢܢ ܢܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ.
ܐܢܚܢܢ ܢܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ ܕܝܚܝܐ.

Se-Tabele. **TABELE or SEN-TEBELE.**

(*Matabeleland, S. Africa.*)

Noba umLimo wa u tanda kangaka umhlaba wa niga inDodana yake e zelwe yodwa, uguba bonke aba kolwa guyo ba ña bubi kodwa ba be logusila oguñapeliyo.

TAGĀLOG.

(*Philippine Islands.*)

Sapagca, t, dahil sa pagsinta nang Dios sa sang-libutan, ay ibinigay ang caniyang bugtong na Anac, upang ang lahat ng sa caniya, i, sumasampalataya ay huag mapahamac, cungdi magcaroon nang buhay na ualang hangan.

Tahitisch.

TAHITI.

Tahitien.

(Gesellschaftsinseln.) (Society Islands.) (Iles de la Société.)

I aroha mai te Atua i to te ao, e ua tae roa i te horoa mai i ta'na Tamaiti fanau tahi, ia ore ia pohe te faaroo ia 'na ra, ia roaa râ te ora mure ore.

TAICHAU.

(Chekkiang Province, China.)

Ing-yü Zông-ti e-sih si-zông, zing-ts-ü s-lôh Ge doh-ke N-ts, peh væn-pah siang-sing Ge fe djü-mih, tu hao teh-djôh üong-yün weh-ming.

TALAIN or MÔN or PEGU.

Talain.

(Pegu, Burma.)

ဟိုတ်မွဲးဂ်ဆညးမဟ္မေဂ်ကောန်ကျာ်အိုတ်သိုတ်
ဝံဟံဝိုတ်လီလတ်မွဲးလမျီုထာဝရဂ်တုဒ်န သိုက်ကျိဝံ
တုကျာ်ဂမျီုငဝ်ဒ်ဂ်ဂ်မထောဝ်ကောန် ဇကုဆ
မွဲဂ်ဆာန်ကောန်လောကီတံဂ်ရ။ [N.T. 1847.]

Tamulisch.

TAMIL.

Tamoul.

(Karnatic and N. Ceylon.)

(Karnatik und Ceylon.)

(Karnatic et Ceylan.)

தேவன், தம்முடைய ஒரேபேரான குமாரனை விசுவாசிக்
கிறவன் எவனோ அவன் கெட்டுப் போகாமல் நித்தியஜீவனை
அடையும்படிக்கு, அவரைத் தந்தருளி, இவ்வளவாய் உல
கத்தில் அன்புகூர்ந்தார்.

TANNA (South) or KWAMERA.**Tanna.****Tannais.***(Neu-Hebriden.) (New Hebrides.) (Nouvelles-Hébrides.)**See also Lenakel and Weasīsi.*

Ti uvīhī mata ix, kīmyaha nūkur amamur, nari kamavrani sakīmyaha rupūmpūmumi, ix tapuk avepīhī naposiēn īm kīmyaha.—*Matt.* 11. 28.

Tasiko.**TASĪKO.****Tasiko.***(S. E. Epi, New Hebrides.)**(Neu-Hebriden.)**(Nouvelles-Hébrides.)**See also Bieri and Epi.*

O lotu ni Yehova soṃa De (God) o taṃani ani a e taga.—*Matt.* 4. 10, pt.

TAVĀRA.*(Neu-Guinea.) (British New Guinea.) (Nouv.-Guinée.)*

Tauna Eaubada ponana tou dewaimahieni, nanaka tau walehiu, ma noue, ma hinau.—*Mark* 3. 35.

Taveta.**TAVETA.****Taveta.***(E. Equatorial Africa.)**(Äquatorial-Afrika.)**(Afrique équat.)*

Izuwa emakundie masanga, mtano akamng'ola Mwana wakwe mwenye, wemwitikija wose wasiteke, nde wawone moo wa tendarasi.

Telugu.*(Südindien.)***TELUGU.***(S. India.)***Telinga.***(Inde du Sud.)*

దేవుడు లోకమును ప్రేమించెను. ఏలాగనిన, ఆయన తన
జన్మితైక కుమారుని యందు విశ్వాసముంచు ప్రతివాడును నశించక
నిత్యజీవము పొందుటకై. ఆయనను ఇచ్చెను.

Timneh.*(Sierra-Leone.)***TEMNE.***(Tribe near Sierra Leone.)***Temné.***(Sierra-Leone.)*

Biñya Yehofa oKuru ka mu, kon son ho ma
ma bato.—*Matt.* 4. 10, pt.

THONGA. *See Gwamba.***Tibetisch.****TIBETAN.****Thibétain.**

དགོན་མཆོག་གིས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་གཅིག་པོ་བྱིན་པ་ཙམ་དུ་
འཛིན་རྟེན་ལ་བྱམས་པར་མཛད་པས། དེ་ལ་དད་པ་བྱས་ས་
ཅད་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། མཐའ་མེད་པའི་སློག་ཐོབ་
པར་བྱའོ།

Tigré.

TIGRÉ.

Tigré.

(Ostabyssinien.)

(E. Abyssinia.) (*Abyssinie orientale.*)

ከምዚውማ : ፈትዎ : እግዚአብሔር : ንዓ
 ለም : ክሳብ : ዝሆን : ብሕቱ : ንዝተወለደ :
 ወደ : ከይጠፋእ : ኩሉው : ዚአምን :
 ብኣኡ : ክትኾነሉ : እምበር : ሕይወት :
 ዘለዓለም ።

TIGRINYA.

(Abyssinia.)

እግዚአብሔር: ከመሉ: ንዓስመ: ፊትይወ: ሊዩ:
 እመ: ሐደ: ጠደ: ቦደ: ከሳሶ: ዚህብ: ብሱ:
 ዝእመነ: ኩሉ: ከይጠየእ: ናይ: ዘከእሰመ: ህይ
 ጠት: ኪርከብ: እመበር::

Tinné.

TINNÉ.

Tinné.

(Mackenzie River Indians.)

ፀጋፀ ልብጎ ሕፃ ሓፀጎ ልብጎ ሀኒጎ ሕፃፀብጎ,
 ር ህፀ ልብ ልብ ልብጎ ፀሀጎ ልብጎ ልብጎ ልብጎ
 ልብጎ ልብጎ ልብጎ ልብጎ ልብጎ ልብጎ.

TOARĪPI.*(New Guinea.)*

Rapi Harisu mearovaeka meaforoe-leipe, areo areve Atute vovoroae miarape, ae areo reha arero sukaerereai aite apai kao, areo makuri peavovea avai.

TŌDA.*(Nilgiris, S. India.)*

சுவர்மி தன் உடி பேத்வொய் மொஹன் நொபிப் ஆள் ஆரியு, அத் கெட்ட் வுகொகொஸ் ஏவாகம் உடர்ய் வொய் சீவம் பத்திபொடுத்க், அன் தொத்தி, இத்க் புவோ கன் பீர்வொத்ச்சீ.

Tonga.**TONGA.****Tonga.***(Freundschaftsinseln.) (Friendly Islands.) (Iles des Amis.)*

He nae ofa behe ae Otua ki mama ni, naa ne foaki hono Alo be taha nae fakatubu, koeuhi ko ia kotoabe e tui kiate ia ke oua naa auha, kae ma'u ae moui taegata.

TONGA. *See Chi-Tonga.**(Lake Nyassa.)***TRANSCAUCASIAN TŪRKI** (AZERBIJĀNI).**Türkisch im Kaukasus.****Turc du Caucase.***(N. W. of Persia.)*

چونکہ اللہ دنیائی آیلہ سودی کہ وز یکانہ اوغلنی ویردی تا کہ
ہر اونہ ایمان کتورن ہلاک اولماسون اما ابدی حیاتہ مالک اولسون

Tukudh.**TUKUDH.****Toukoudh.***(Indians on Youcon River.)**(Schiel-Indianer.)**(Indiens Loucheurs.)*

Kwuggut yoo kwikkit Vittekwichanchyo
 nunhkug kettinizhin tit Tinji ettetvirzi ettiyin
 kwuntlanttshi chootin te yik kinjizhit rsyetetgi-
 titelya kkwa kenjit kə sheg kwundui tettiya.

Tulu.**TULU.****Toulou.**

(Südkanara.) (South Canara, India.) (Kanara du Sud.)

ಆಯನ್ ನಂಬುನಾಯೆ ವಿರ್ಲಾ ನಾಕನಾದ್ ಪೋವಂದೆ ನಿತ್ಯ
 ಜೀವ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಅದುಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ, ದೇವೆರ್ ತನ ಬರಿಯೇ ಪುಟ್ಟ
 ಮಗನ್ ಕೊರ್ಪಿನಾತ್ ಶೋಕೊನು ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಲೆ

TUNISIAN *(Hebrew char.).* See **Judæo-Tunisian.**

TURKISH (OSMANLI).**Osmanli-Türkisch.****Turc.***(Turkish Empire.)**(Europäische Türkei.)**(Turquie d'Europe.)*

زیرا الله دنیایی شویله سودیکه هر اکا ایمان ایدن هلاک
 اولمیوب انجق حیات ابدیه مالک اوله دیو کندى
 ابن وحیدنی اعطا ایلدی.

TURKISH (*Armenian char.*).(*In armen. Schrift.*)(*En caractères arméniens.*)

Օհրա Միւս տիւնեայր պու դատար սէվտի քի՝
քէնտի պիրիճիք ()ղլունու վէրտի, [Թա քի չէր օնա
ինանան՝ զայ՝ օրմայա, իլլա էպէտի չայաթա մալիք
օլա :

TURKISH (*Greek char.*).(*In griech. Schrift.*)(*En caractères grecs.*)

Ζίρα Ἀλλὰχ ἰὺνγιαγιὴ πὸν κατὰρ σεβτί κι, κεντὶ
πυριτζικ Ὀγλουνοὺν βερτί, τάκι χερ ὄνὰ ἱνανὰν, ζαῖ
ὄλμαγια, ἴλλα ἐπέτι χαῖατὰ μαλικ ὀλά.

ULĀWA.(*Solomon Islands.*)

O pourunru honosia a Lord God ioe, na mune o
maemae sulia tai neia.—*Luke* 4. 8, pt.

Urdu.**URDU** (*Arabic char.*). Ourdou, Urdū, ou
Hindoustani.(*N. India.*)

کیونکہ خدا نے دنیا کو ایسا پیار کیا ہی کہ اُس نے اپنا اِکلوتا بیتا
دے دیا تاکہ جو کوئی اُس پر ایمان لاوے ہلاک نہ ہووے بلکہ حیات
ابدی پاوے

ŪRDŪ or HINDŌSTĀNĪ (*Persian char.*).(*In persischer Schrift.*)(*En caract. persans.*)

° کیونکہ خدا نے دنیا سے ایسی محبت رکھی کہ اُس نے اپنا اکو تابیٹا بخش دیا۔
 تاکہ جو کوئی اُس پر ایمان لائے ہلاک نہ ہو بلکہ ہمیشہ کی زندگی پائے

URDU (*Latin char.*).(*In lat. Schrift.*)(*En caract. latins.*)

Kyúnki Kḥudá ne dunyá se aisí mahabbat rakhi,
 ki us ne apná iklautá Beṭá baḥsh diyá, táki jo koí
 us par ímán láe, halák na ho, balki hamesha kí
 zindagí páe.

URIPIV.(*N. E. Malekūla, New Hebrides.*)(*Malekula-Insel.*)(*Ile de Mallicolo.*)See also **Malekūla and Pangkumu.**

Meri ga pu loli nanu se Atua, ni evi tuak, ko
 jujuk, ko tasu.—*Mark 3. 35.*

Oriya.**ŪRIYA or ŌRIYA.****Oriya.**(*Ostindien.*)(*Orissa, India.*)(*Inde orient.*)

ଯେହେତୁ ଇଶ୍ଵର ଜଗତକୁ ଏମନ୍ତ ପ୍ରେମ କଲେ, ଯେ ସେ
 ଆପଣା ଅଦ୍ଵିତୀୟ ପୁତ୍ରକୁ ଦେଲେ; ତହିଁରେ ଯେ କେହି ତା-
 ହାଙ୍କଠାରେ ବିଶ୍ଵାସକରିବ, ସେ ବିନଷ୍ଟ ନ ହୋଇ ଅମର, ଜୀବନ
 ପାଇବ.

Sprache von Uvea. UVEAN or IAIAN.**Ouvéa.***(Loyalitätsinseln.) (Loyalty Islands.) (Iles Loyaluté.)*

Helang ibetengia anyin Khong ka ang meledran,
e ame ham Nokon a khaca thibi, me me ca he
ka mok ke at ame labageju kau, kame he ka hu
moat ame ca ba balua.

Uzbek-Türkisch. UZBEK TÜRKI. Turc des Uzbecks.*(Turkestan and Central Asia.)*

زیراکه خدا دنیانی شونداق سویدی اوزینینک یالغوز توققان اوغلی نی
برکونجه تاکیم هر آنکا ایمان کیلتور کوچی هلاک بولماغای بلکه
حیات جاویدانی نی تاپقای ❖

Waadtländisch.**VAUDOIS.****Vandois.***(Norditalien.) (Waldenses, N. Italy.) (Nord de l'Italie.)*

Perqué Diou ha tant vourgù bén ar mount, qu'a
l' ha dounà so Fill unic, perqué quiounqué cré en
el perissé pâ, màqu'a l' abbia la vita éternella.

VISAYAN de ILOILO.*(Philippine Islands.)*

Kay bisan sin-o n̄ga mag himô sang pag bulut-an
sang Dios, yanâ amo ang akon utud n̄ga lalaki, kag
utud n̄ga babaye, kag akon iloy.

WEASĪSI.*(East Tanna, New Hebrides.)**See also Tanna and Lenakel.*

Atuatamolkiekei agen netamimi erafwien matuadi
 Netin kadia umei, moma ilah erafwien kautahatata
 amasan OHNI otusimisien, matau ilah kaudos numyu-
 gahien magien yenunuh. [1888.]

WEDAU.*(British New Guinea.)**(Britisch Neu-Guinea.)**(Nouv.-Guinée.)*

God nanare dobu nuanuana i vaia, ma tauna
 Natuna tagotago i verei, ma tauwi anatapui e
 notanotaia ega i ta irage, ma lawalawai nonoana
 i ta vaia.

Wallisisch.**WELSH.****Gallois.**

Canys felly y carodd Duw y byd, fel y rhoddodd
 efe ei unig-anedig Fab, fel na choller pwy bynnag
 a gredo ynddo ef, ond caffael o hono fywyd tragy-
 wyddol.

WENCHAU.*(Chekkiang Province, China.)*

Iang-‘ù Ziè-tì è-sih sì-kà, záng-tsž-ü sž Gi duh-
 sæ N-tsž, chiè va-pah sàng Gi-ge nang fú whai
 mieh-voa, whai teh-djah iúng-yüé-ge ‘oh-mìng.

Wendisch.**WEND** (HUNGARIAN).**Vandalais.***(Hungary and Carniola.)*

Ár je tak lübo Bôg ete szvêt, da je Sziná szvojega jednorodjenoga dáo, dá vszáki, kí vu nyem verje, sze ne szkvarí, nego má 'zítek vekivecsni.

Niederwendisch.**WEND** (LOWER).**Bas-Vandalais.***(Prussian Lusatia.)*

Þſcheto taſ jo Bog ten þwêt lübowat, aſ won þwożogo jadnoworożonego þyna daſ jo, aby ſchſkne do nogo wêreze, ſgubjone nebyli, ale to nimerne ſſwene mēli.

Hochwendisch.**WEND** (UPPER).**Haut-Vandalais.***(Saxon Lusatia.)*

Þſchetoſ taſ je Boh ton Eſwjet lübowat, jo won ſſwojeho jeniczkeho narodženeho Eſyna daſ je, jo bychu ſchizy, kiſ do njch wjerja, ſhubeni nebyli, ale wjecžne žiwenje mjeli.

Wogulisch.**WOGUL.****Vogoule.***(Westsibirien.)**(Western Siberia.)**(Sibérie occ.)*

Tejān am pokymnē, ſhoko mychtytſpēt i tarwytnē pātym-karēt; i am ļaimēlījānēm nanmē.—*Matt.* 11. 28.

WOLOF. See **Jolof.**

Wotjakisch.

WOTJAK.

Votiaque.

(Wiatka and Orenburg.)

Инар дуньнеез сокем жаратиз, Аслысьтыз огназ вор-
дыськем Пизэ но сётиз, Солы оскысь коть-кинь пумтэм
улоно мед луоз, медаз ышы, шуса.

XŌSA or KĀFIR (APPLEYARD'S VERSION).

Kaffrisch.

Cafre.

(Kafirland.)

Ngokuba UTIXO walitanda ilizwe kangaka, wada
wanika unyana wake okupela kwozelweyo, ukuze
osukuba ekolwa kuye angabubi, koko abe nobomi
obungunapakade. [Ed. 1902.]

XŌSA or KĀFIR (REVISED VERSION).

Kuba wenje nje u-Tixo ukulitanda kwaké ihla-
batí, ude wanikela unyana waké okupéla kwamze-
leyo, ukuze bonke abakólwayo kuye bangatsha-
balali, koko babe nobomi obungunapakade. [1903.]

Yahgan.

YAHGAN.

Yahgan.

*(Feuerland.)**(Tierra del Fuego.)**(Terre-de-Feu.)*

Ged úlu cumutaāgu-curada āmanupj, cutupj cutja-
mugatukgamatyda cemaqunçi annuguaci, ciçicia çjşinq-
mutuandjan mulakineali, cundjananima cēamanqmutu-
ana cutaceta.

YAKUT.*(E. Siberia on the Lena.)*

Таңара аң дойдуну солкурдук таптабыта, арай Бәйәтін
соб соготох төрбөүт Уолун, бары Киниэхэ итэҕайҕаччӣ олбөтүн,
хата өрүтүн тыннах буоллун диэн, аң дойдуга биәрбитә.

YALUNKA.*(Sierra Leone, W. Africa.)*

E dubakhi nakhe kakilli serienkhi, katugu e
ALLA tomanen.—*Matt. 5. 8.*

Yao.**YAO.****Yao.***(E. of Lake Nyassa, E. Africa.)**(Südostafrika.)**(Afrique du sud-est.)*

Pakuti Mulungu wanonyele wakusa kwati 'ii,
wapele Mwanagwao juapagwile jumwepe, kuti
wosepe wakumkulupilila akasatakasika nambo
akoleje umi wangamala.

YIDDISH. *See Judæo-German.***Joruba.****YORUBA.****Yoruba.***(Eastern Slave Coast, W. Africa.)**(Sklavenküste.)**(Côte des Esclaves.)*

Nitori ti Olurun fẹ araiye tobẹ gẹ, ti o fi Omo bibi
rẹ nikanṣoṣo fun ni pe, enikeni ti o ba gbà a gbọ ki yio
ṣegbé, ṣugbọn yio ni iye ti ko nipekun.

Zulu.**ZŪLU.****Zoulou.***(Kaffrarien.)**(S. Africa.)**(Cafrerie.)*

Kona uTixo wenze njalo wa tanda izwe, we za
wa nika indodana yake e zelwe iyodwa, ku te bonke
abakolwa iyona ba nga bubi, ba ze ba zuze ukuzwa
okunapakade.

ALPHABETICAL INDEX TO THE PRECEDING SPECIMENS.



<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>
Accrā . . .	1	Būgis . . .	12	Dutch . . .	22	Greek . . .	33
Afghāni . .	80	Bugotu . .	12	Dyak . . .	22	Greenland .	33
Aimara . . .	6	Bulgarian .	12			Guārani . .	34
Ainu . . .	1	Bullom . .	13	English . .	23	Gujarāti . .	34
Albanian . .	2	Buriat . .	69	Epi . . .	23	Gūnū . . .	83
Amharic . .	2	Burmese . .	13	Eromanga .	23	Gwamba . .	35
Amoy . . .	3			Ersa Mordvin	71		
Aneityum .	3	Caffir . . .	111	Eskimo . . .	24	Haida . . .	35
Aniwa . . .	3	Cakchiquel .	13	Esth . . .	24	Hainan . . .	35
Annamite . .	3	Cambōdian .	14	Ethiopic . .	25	Hakka . . .	36
Arabic . . .	4	Canton . .	14	Éwé . . .	25	Hausa . . .	37
Aramaic . .	98	Carib . . .	15			Hebrew . . .	37
Armenian . .	4, 5	Carshūn . .	15	Falasha . .	25	Herero . . .	37
Āsāmi . . .	5	Catalan . .	15	Fan . . .	78	Hindī . . .	38
Ashanti . .	5	Chagga . .	16	Fang . . .	25	Hindōstāni	106,
Aulua . . .	60	Chamba . .	16	Fanti . . .	26		107
Aymara . .	6	Cheremiss .	16	Fanting . .	26	Hor . . .	90
Azerbijāni	104	Chinese . .	17	Faté . . .	26	Hōrō . . .	71
Aztec . . .	67	Chi-nyanja	76, 77	Fiji . . .	26	Hungarian .	38
		Chippewa	77, 78	Finn . . .	27		
Badaga . . .	6	Chippewyan .	18	Fioti . . .	27	Iaian . . .	108
Baki . . .	23	Chi-tonga .	18	Flemish . .	27	Ībo . . .	39
Balōchi . .	6	Chuāna . .	18	French . . .	27	Icelandic . .	39
Ba-lōlo . .	57	Chuvash . .	18	Fris . . .	28	Igbīra . . .	39
Banglā . . .	9	Congo . . .	52	Fūchau . .	28	Ījō . . .	40
Bashkir . .	7	Coptic . . .	19	Futuna . .	28	Īlocāno . .	40
Basque . . .	7	Corean . . .	53			Indo-Portu-	
Batta . . .	8	Cree . . .	19	Gā . . .	1	guese . . .	40
Beaver . . .	9	Creole . . .	65	Gaelic . . .	29	Innuīt . . .	24
Bengālī . .	9	Croat . . .	91	Galla . . .	29, 30	Irish . . .	40, 41
Berber . . .	10			Galwa . . .	30	Iroquois . .	41
Bicol . . .	10	Dahomey . .	83	Ganda . . .	30	Isuāma . . .	39
Bieri . . .	10	Dakhani . .	20	Garhwāli .	30	Italian . . .	41
Bilin . . .	11	Danish . . .	20	Garō . . .	31	Ittu Galla .	29
Bisayan . .	108	Dauī . . .	21	Georgian . .	31		
Blackfoot .	11	Dieri . . .	21	German . . .	31	Jagatai . .	41
Bogos . . .	11	Dōbu . . .	21	Giryāma . .	32	Japanese . .	42
Bohemian .	11	Dominica . .	21	Gitāno . . .	32	Jatkī . . .	42, 43
Bondei . .	11	Dualla . . .	22	Gōgo . . .	32	Jaunsāri . .	43
Breton . . .	12	Duke of York	22	Gōnd . . .	32	Jāvanese .	43, 44

114 INDEX TO PRECEDING SPECIMENS.

<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>
Jolof . . .	44	Kūi. . .	48	Marquesas .	65	Nyanja .	76, 77
Judæo-Arabic	44	Kumuk . .	54	Mārwärī . .	65	Nyika . .	77
Judæo-German	44, 45	Kürd . . .	54	Ma-shōna . .	92	Nyōro . .	77
Judæo-Persian	45	Kurukh . .	54	Ma-tabele . .	99		
Judæo-Spanish	45	Kwägütl . .	84	Mauritius . .	65	Ojibwa .	77, 78
Judæo-Tunisian	46	Kwamera .	101	Maya . . .	66	Öriya . .	107
				Mbundu . .	66	Osmanli	105, 106
		Lævo . . .	23	Meithei . .	63	Osset . .	78
		Lahndā .	42, 43	Mende . . .	66	Otshi . .	5
		Lapp . . .	55	Mer	66	Ovambo .	73
		Latin . . .	55	Mexican . .	67		
Kabyli. .	10, 46	Lenakel . .	56	Micmac . .	67	Pahāri (Malto)	61
Kachchhi. .	46	Lepcha . .	56	Mohawk . .	67	Pahouin .	78
Kāfir . . .	111	Lett	56	Moksha Mor-		Pāli. . . .	79
Kagūru . .	46	Lifu	56	dvin. . . .	71	Panaieti .	79
Kalmuk . .	47	Lithuanian .	57	Mōn	100	Pangasinan	79
Kanarese . .	47	Liv	57	Mongo . . .	57	Pangkumu .	79
Kandh . . .	48	Lōlo	57	Mongol .	68-70	Panjābi . .	80
Kāra	25	Luchu . . .	57	Moorish . .	59	Pārbatiā .	72
Karanga . .	48	Lu-ganda . .	30	Mordoff . .	71	Parsi-Gujarāti	80
Karass. . .	75	Lushai . . .	58	Mordvin . .	71	Pashō. . .	80
Karel . . .	48			Mōtu	71	Pedi	80
Karen . . .	48, 49			Mūltāni .	42, 43	Pegon . . .	44
Kashgar . .	49	Mabuiag . .	58	Mundāri . .	71	Pegu	100
Kashmīri. .	50	Macassar . .	58	Murray Island	66	Peking . .	81
Kazān . . .	50	Madurese . .	58			Perm	82
Keapāra . .	50	Māgadhi . .	59	Naipāli . .	72	Persian . .	82
Khassi . . .	50	Magrebi . .	59	Nama	72	Piedmont .	82
Khmer . . .	14	Magyar . . .	38	Nanking . .	72	Pokōmo . .	83
Khoi-Khoi .	72	Malagāsi . .	59	Narrinyeri .	73	Polish . . .	83
Kienning. .	51	Malay . . .	59, 60	Ndonga . . .	73	Pōpō	83
Kienyang. .	51	Malayālam .	60	Negro-English	73	Portuguese .	83
Kikūyu . . .	51	Malekūla . .	60	Nengōne . .	64	Provençal .	84
Ki-mambwe. .	61	Maliseet . .	60	New Britain. .	73	Punti . . .	14
Ki-mbundu .	66	Mālo	61	Ngūna . . .	74		
Kinika . . .	77	Maltese . . .	61	Nias	74	Quāgütl . .	84
Kirghīz . .	51	Malto	61	Nicobar . . .	74	Quechūa . .	84
Kōi	52	Mambwe . .	61	Ningpo . . .	74	Quiché . . .	84
Kōl	71	Manchu . . .	62	Niué	75		
Kongo . . .	52	Mandarin .	72, 81	Nkondi . . .	75	Rājmahāli .	61
Konkani . .	52	Mandingo . .	63	Nogai	75	Ranon . . .	85
Koranko . .	52	Manipūri . .	63	Nōgugu . . .	75	Rarotonga .	85
Korean . . .	53	Manx	63	Norwegian .	20	Rifi	10
Kōrku . . .	53	Maori	63	Nūbian . . .	76	Romansch	85, 86
Krim Türki.	20	Marāthi . . .	64	Nūpé	76	Rong	56
Kuānyama .	53	Māré	64	Nyamwézi .	76	Ronga . . .	86

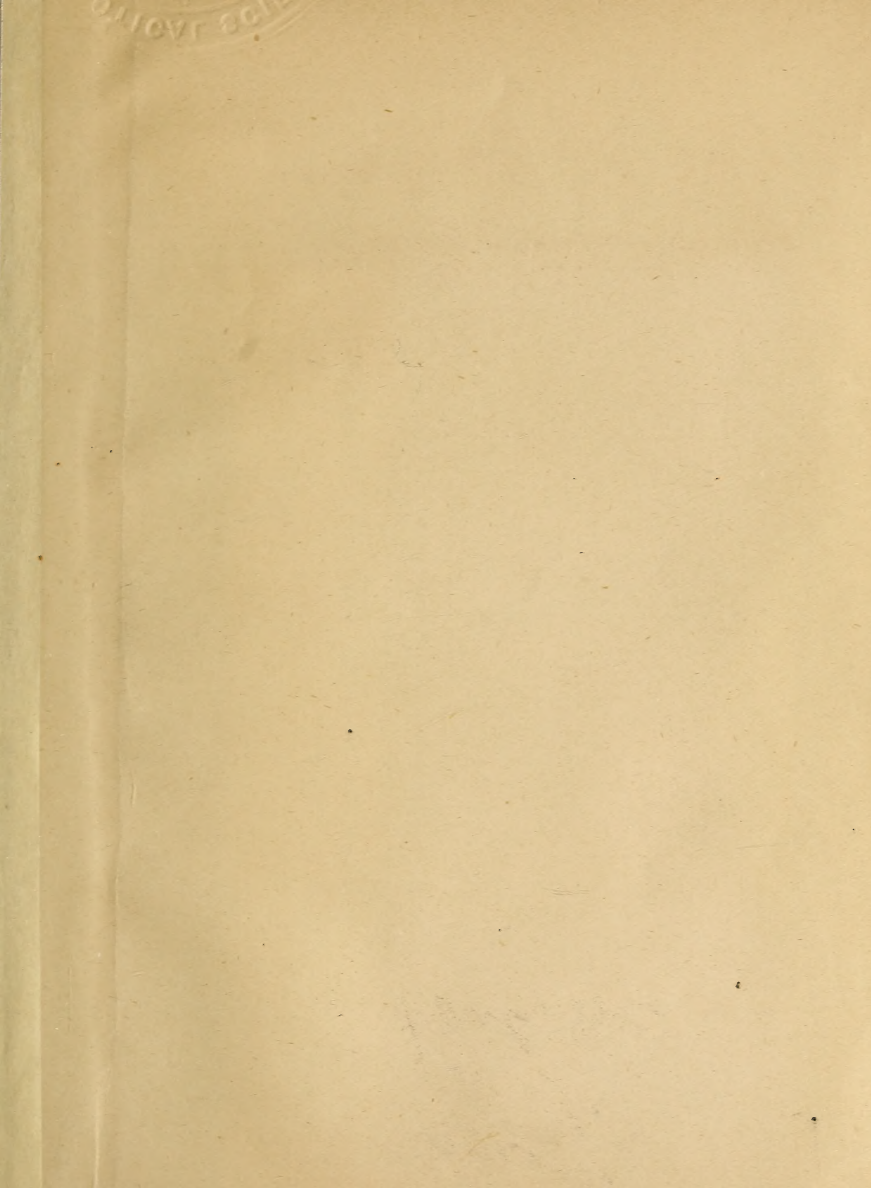
<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>	<i>Language.</i>	<i>Page.</i>
Rotuma . . .	86	Sindhi . . .	93	Tanna . . .	101	Uripiv . . .	107
Roumān . 86,	87	Sinhali . . .	94	Tasiko . . .	101	Ūriya . . .	107
Russ . . .	87	Slavé . . .	94	Tavāra . . .	101	Uvean . . .	108
Rūthen . . .	87	Slavonic . .	94	Taveta . . .	101	Uzbek . . .	108
		Slovak . . .	95	Telugu . . .	102		
Sa-galla . . .	88	Sloven . . .	95	Temne . . .	102	Vaudois . .	108
Saibai . . .	88	Soerabayan .	60	Thonga . . .	35	Visayan . .	108
Sāmoa . . .	88	Sōga . . .	95	Tibetan . . .	102		
Samogit . 88,	89	Spanish . . .	95	Tigré . . .	103	Weasīsi . .	109
Sangir . . .	89	Suau . . .	21	Tigrinya . .	103	Wedau . . .	109
Sanskrit . . .	89	Sukūma . . .	96	Tinné . . .	103	Welsh . . .	109
Santāli . . .	90	Sundanese .	96	Toaripi . . .	104	Wenchau . .	109
Sard . . .	90	Sūto . . .	96	Tōda . . .	104	Wend . . .	110
Se-chuāna . .	18	Swahili . 96,	97	Tonga (Chi-		Wenli . . .	17
Sena . . .	91	Swatau . . .	97	tonga). . .	18	Wogul . . .	110
Sen-tebele . .	99	Swedish . . .	97	Tonga . . .	104	Wolof . . .	44
Se-pedi . . .	80	Syriac . . .	98	Transcauca-		Wotjak . . .	111
Servian . . .	91	Syrjen . . .	98	sian . . .	104		
Se-sūto . . .	96	Syro-Chaldaic	99	Tshi-Karanga	48	Xōsa . . .	111
Se-tlapi . . .	18			Tukudh . . .	105	Yahgan . . .	111
Shambāla . .	91	Tabele . . .	99	Tulu . . .	105	Yakūt . . .	111
Shan . . .	92	Tagalog . . .	99	Tunisian . .	46	Yalunka . .	112
Shanghai . .	92	Tahiti . . .	100	Turkish 105,	106	Yao . . .	112
Shawia . . .	10	Taichau . . .	100			Yiddish . .	45
Shōna . . .	92	Talaiñ . . .	100	Ulāwa . . .	106	Yoruba . . .	112
Siamese . . .	93	Tamil . . .	100	Uraon . . .	54		
Sikkh . . .	80	Tānkri . . .	16	Urdu . 106,	107	Zūlu . . .	112

NOTE.

Of the **97** Bibles, **93** New Testaments, and **180** Portions, in **370** languages and dialects counted in the Historical Table given in the Society's Annual Report for March 31, 1903, pp. 464-80, thirteen obsolete Serampore versions, and four others, are not exhibited in these Specimens. The remaining **353** languages are all inserted; and in addition there are given a verse in **Mod. Syriac**, in **Shan**, a second variety of **Xōsa** (**Kāfir**), and examples of **Saibai** besides **Mabuiag**: and of **Slavé** besides **Tinné**: in all **358** languages and dialects, besides forty-five verses reduplicated in other letters. The total varieties of character represented in this book may be reckoned at more than **60**.

Total Specimens 403.

OXFORD
PRINTED AT THE UNIVERSITY PRESS
BY HORACE HART
PRINTER TO THE UNIVERSITY



Bible
Polyglot
B

Bible. Polyglot

The Gospel in many tongues. (British and
Foreign Bible Society).

430944

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET



